

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבנייה
ועדת משנה לעררים

תאריך הישיבה : יום חמישי, כ"ט באייר תשס"ז, 17.5.2007

נוכחים :

עו"ד עודד דונג
 דוקטור חסון
 מר סולמן מרגונין
 מר מזור
 מר מורג רוחני
 מר חליל חלבי
 מר פהמי חלבי
 עו"ד פארח חלבי
 עו"ד גלזנר
 מר קולדמן
 גב' הגר
 מר ניר

גב' רינה :

אנחנו פותחים את הדיון בעררים מס' 59-63. אנחנו נתחיל בעוררים ב-59/05 אני רק הייתי מבקשת, אנחנו לא נאפשר, אנחנו לא נאפשר חזרה על הטיעונים, כי הטענות, בלפחות בשלושה מתוך העררים, חוזרות על עצמן. אני גם הייתי מבקשת, מכיוון שיש פה כל כך הרבה אנשים, הייתי מבקשת שלא,

עורר :

אנחנו לא מסכימים.

גב' רינה :

מי אדוני?

עורר :

אני אחד העוררים.

גב' רינה :

אדוני, איך קוראים לך?

עורר :

לא לצמצם, לא לחסוך בזמן, זה נושא רציני. תתני לכל אחד. לא נקום ונלך. קוראים לי חליל פהמי. אז לא לצמצם, תתנו לכל אחד להגיד את דברו, ולא לחסוך עוד רבע שעה ועוד חצי שעה. אפשר לתת לכולם לדבר בצורה שקטה, עניינית, וכל אחד ישמיע את דברו. לא לחסוך.

גב' רינה :
 אדוני סיים?

עורר :
 סיימתי.

גב' רינה :
 תודה רבה. אנחנו לא ניתן לחזור כאן,

מעורר :
 מה זה לא ניתן?

גב' רינה :
 אדוני לא יפריע לי. אדוני לא יפריע לי. אנחנו לא ניתן,

עורר :
 אני לא מבין. אנחנו באנו להשמיע את דברנו. מה זה לא ניתן? אני רוצה להבין.

גב' רינה :
 אנחנו לא ניתן שאנשים, רבותיי,

עורר :
 לא באנו לשתות קפה כאן, באנו להשמיע את דברנו. אתם אנשים מכובדים, תתאזרו בסבלנות, תיקחו את הזמן שלכם, תשמעו אותנו וזהו.

גב' רינה :
 מי העוררים? מי ידבר בשם העוררים? אדוני לא יפריע, כי אם אדוני יפריע למהלך הדיון, אדוני, יש כאן דלת, אדוני יוכל לצאת החוצה. אז אדוני לא יפריע.

עורר :
 את לא תחליטי בשבילי.

גב' רינה :
 מי דובר בשם העוררים ב-59/05?

מר עודד דונג :
 אני עורך דין עודד דונג, ומאחר ושמעתי מה גבירתי אומרת כרגע, אז אני אבקש שראש העירייה יאמר את מה שיש לו לומר, ואני, אם יהיה צורך להוסיף דברים על זה, אני אוסיף אחר כך,

גב' רינה :
 אתה מייצג את עיריית כרמל, את הוועדה המקומית ואת דוקטור עקרם חסון. בסדר גמור.

מר עודד דונג :
 אז נמצא פה דוקטור עקרם חסון והוא יתחיל בדברים.

גב' רינה :
אין שום בעיה, כן, בבקשה.

ד"ר עקרוס חסון :

אוקי, קודם כל בוקר טוב לכולם. אני רוצה לבקש מכבוד היושבת ראש באמת שיהיה לנו מספיק זמן לדבר, כי זה נושא קיומי מבחינתנו. אנחנו, הנושא הזה, דשים בו הרבה זמן ומעורבים בו כמעט כל המוסדות מקבלי ההחלטות במדינה, ולכן חשוב. מטעם העירייה אני אדבר, ידבר מהנדס העיר וגם מי שמחזיק בתיק הקרקעות, כי כל אחד מאתנו לקח פן אחר, וצריך להעלות את הדברים בצורה עניינית ואחראית. כבוד היושבת ראש, כפי שאת יודעת, עיר הכרמל היא עיר חדשה במדינת ישראל שהיא קמה בנובמבר 2003 על פי החלטת מדינת ישראל. החליטו לאחד את עוספייא ודליית אל כרמל, ולכן רוב התוכניות, אם זה תמ"ן 6, שהתחיל ונכתב בדצמבר 2003 או לפני זה לא לקחו בחשבון הקמת העיר החדשה. כשקמים בבוקר ומחליטים להקים עיר, צריכים לדעת מה הצרכים של העיר, ושר הפנים שהיה בתקופה ההיא, אברהם פרוז, התחייב שאם העיר הזאת תוקם ושני היישובים יאוחדו, תהיה להם תוכנית מתאר, יסופחו עוד שטחים כדי לתת פתרונות במיוחד לחיילים המשוחררים והזוגות הצעירים, ותכף אני גם אגיד מדוע, יפתרו את בעיות הבתים הלא חוקיים בגלל היעדר האלטרנטיבה שהייתה במשך 50 שנה לאוכלוסייה בדליית אל כרמל ועוספייא, ולכן חלק ממקבלי ההחלטות החליטו ללכת על האיחוד שהם האמינו בדבר הזה. עכשיו, אני מצאתי עיר ללא רצף תכנוני, ללא תוכנית מתאר, שאי אפשר לבנות באף מקום ובאף שכונה חדשה, מצאתי יישוב שיותר מ-60% מהבניה שלו היא לא, בלתי חוקית. ניתן לך דוגמא, בעוספייא לבד, בחמש עשרה השנים האחרונות לא חולק חצי מגרש לחיילים המשוחררים ולזוגות הצעירים, וישנה בעיה קשה מאוד באישור התוכניות בניה. אני, איך שנפגשתי עם השר, הוחלט להקים וועדת חקירה כדי באמת לקדם את התכנון וגם לחזק את העיר החדשה וגם לצרף שטחים חדשים אליה. אני התבקשתי, ותוך כמה חודשים, כשהתחלתי לכהן, אני הגשתי תוכנית למחוז איך להקים ואיך לפתח את העיר הזאת, וכמובן שזה נוגע גם להר שוקף וגם לאזור שם. הגשנו את התוכניות וכל מה שביקשו מאתנו עשינו. עכשיו, כמובן שאנחנו לא נסכים בשום מקרה שהאזור הזה יילקח מתושבי עיר הכרמל. זה האזור הכי יפה שיש לנו בעיר, זה האזור שיכול גם לפתח את העיר מהצד המערבי, וכל הטענות של הפארק ושל מוסדות התכנון הן לצערי הרב טענות לא נכונות, אני לא רוצה להגיד מילים אחרות. העיר הזאת היא בסך הכל 15000 דונם, 3% אדמות מדינה, 97% אדמות פרטיות. אני אתן לך דוגמא מסביבי טירת הכרמל, 100% אדמות מדינה, נשר תל חנן 97% אדמות מדינה, עפולה 100% אדמות מדינה, משגב 95% אדמות מדינה, מגידו, שכנים שלי הם 170% אלך דונם, אני 15000 דונם, 95% דונם, ואנחנו העיר המסכנה היחידה עם 3% אדמות מדינה.

דוברת :
ומגדל העמק?

ד"ר עקרוס חסון :

מגדל העמק היא 100% אדמות מדינה, 7300 דונם. נצרת עילית 33000 דונם, פי שניים מעיר הכרמל, עם 80% אדמות מדינה. לא יעלה על הדעת שעדה שנתנה את הנדס שלה, שיש לה ברית חיים וברית דמים עם העם היהודי, הולכת כברת דרך, יש לה הרבה שונאים בעולם בגלל הדרך שבחרה בה, והמדינה באה ומתעללת בה. מה ז"א מתעללת בה? אני, לא מזמן, ראיתי איך

יוקנעם קיבלה אלפי דונמים כדי שתבנה יוקנעם עילית. מה פתאום שער הכרמל לא יכולה להתרחב? מה פתאום, במשך 50 שנה, מי ששלט בוועדות התכנון בעיר הכרמל זה אנשי משרד הפנים? הם ניהלו את וועדות התכנון רכס הכרמל. מה פתאום אין תוכנית מתאר? מה פתאום אין רצף תכנוני בין דלייא לעוספייא? מה פתאום כל כך הרבה שטחים נגללים? אני רוצה להחזיר אותך קצת לעבר, וזה חשוב לי מאוד, כי זה נושא קיומי, זה יקבע לנו הרבה דברים איך להתנהג בעתיד הקרוב. לא יעלה על הדעת שבשנת 69', כשאנשים לא היו משכילים, לא היו קוראים ידיעות אחרונות ומעריב, בא הפארק ולקח להם 37000 דונם לטובת הפארק. זה מדובר ב-69', כל הזמן מי שצריך לשלם את המחיר זה הדרוזים שנמצאים בכרמל. אנחנו נמצאים בכרמל 360 שנה, לפני שקמה מדינתנו, שיש לנו חלק נכבד בהקמתה, ואנחנו ממשיכים לשרת אותה נאמנה, וזו חובתנו וזכותנו לשרת אותה. אבל לא יעלה על הדעת שהעדה הזאת, שהיא קיימת 360 שנה, שמרה על הפארק, דאגה לכרמל, שמרה עליו בכל מקום, שמרה על הנוף היפה, על העצים, על הכל, היא צריכה היחידה לשלם מחיר. טירת הכרמל, איפה קמה? באיזה ערים? דניה איפה נמצאת? אוניברסיטת חיפה איפה נמצאת? נשר תל חנן שלקחה את כל ההר. מסביבנו כל הערים האלה מתפתחות, התקדמו, אנחנו נשארנו עדה עם הרבה פיגור בהשכלה, בתעשייה, בבניה. נושא תכנון, מי אחראי על התכנון? שני ישובים שניהלו אותם פקידי משרד הפנים, במשך 40 שנה לא היה שום תכנון. באה המדינה ואמרה לראש העיר, אנחנו, כי שיקמתם עיר אנחנו ניתן לכם תכנון, והוחלט כאן, ב-24/7/05,

גב' רינה :
זה צורף לערר,

ד"ר עקרם חסון :
אני רוצה להזכיר אם מישהו שכח.

גב' רינה :
אין צורך.

ד"ר עקרם חסון :
אוקי. כתוב, בסעיף ג' ב-3, נבחר פרוייקטור לקידום עשר תוכניות ללא קשר כך וכך בתחום הרשות אשר יסיים עבודתו בזמן קצר מטעם משרד הפנים. אני רוצה להודיע לך כאן, לא קם הפרוייקטור הזה, לא שילמו לו כסף, עבד עשרה חודשים בהתנדבות, אני הגשתי תוכניות שלא התייחסו אליהם. אחר כך בא השר באותו דבר, ואמר השר, תומך בהקמת ועדת חקירה נוספת עם מנדט רחב כדי להרחיב את שטח השיפוט של עיר הכרמל. עד היום לא קמה הוועדה הזאת. אנחנו מרגישים לא רק בתסכול, אנחנו מרגישים מרומים, שאנחנו,

גב' רינה :
אז לא הייתם צריכים להגיש כאן כל כך הרבה בקשות לדחיית מועד דיון. האינטרס שלכם היה שיהיה כאן דיון, לא שאנחנו נדחה את זה עוד ועוד,

ד"ר עקרם חסון :
אז בואי אני אגיד לך למה. סליחה, חברים, אני מכיר את החומר, אני מכיר את העובדות. בבקשה. כבודה, אני לא יודע מאיפה את ניזונה ומה אומרים לך. אנחנו, מטעם משרד ראש הממשלה, ניהלנו את כל הדיונים. תסתכלי בעמוד השני בבקשה, בסעיף ג', כתוב, הרת"ג ועיר הכרמל ינסו להגיע להסכם

בנושא הר שוקף תוך 3 חודשים. אנחנו קיימנו ישיבות אינטנסיביות עם צוות שהקמנו במיוחד לדבר הזה, אבל מה לעשות, אולי חלק מהבקשות שלנו המוצדקות לא מוצאות חן בעיני חלק מהאנשים, אז אנחנו באנו והצענו, הצענו הצעות טובות, שאנחנו חלק מהם גם נותנים וקוראים, בחלק מהם. לא יעלה על הדעת, מה שלא טוב לרשות הטבע והגנים, ומה שלא טוב למתכנן המחוז בחיפה, אז הוא צריך להיות טוב לנו. מה שטוב לנו צריך להיות טוב לכולם כי אנחנו אזרחים שצריכים לקבל זכויות. אנחנו לא מקבלים, אנחנו לא שווי זכויות במדינה. אנחנו עד היום מתוסכלים בגלל שאין לנון שוויון, ואנחנו דורשים את השוויון הזה, והכי הרבה התסכול שלנו בדברים האלה, בתכנון, בגלל היעדר אלטרנטיבה יש לי 590 צעירים בבתי משפט עם רישום פלילי שכולם שומרים על מדינת ישראל, הופכים אותם לעבריינים בעל כורחם כי לא נתנו להם אלטרנטיבה לבנות את ביתם בצורה שרקטה. איך יכול להיות כזה דבר במדינה דמוקרטית, מדינת חוק, עדה קטנה שהיא מיעוט, שהיא צריכה להרגיש שוויון, צריכה להרגיש שלוה, רווחה חברתית, שאין לה שום דבר מהדבר הזה, כל הזמן אומרים לנו, אנחנו חיים במקום הכי יפה, וכל הזמן צריך לבוא הדברים האלה על חשבוננו. אנחנו, כמובן, שלא נסכים בשום מקרה, אנחנו ישבנו במשא ומתן, הלכנו לחלק מהווייתורים ואמרנו שאנחנו מושיטים יד כדי לקדם את הדברים האלה. בעבר שלנו מחיר מיוחד, לא טירת הכרמל ולא יוקנעם ולא חיפה ולא נשר ולא תל חנן ולא אף אחד שילם את המחיר מה ששילמנו לפארק הכרמל בכרמל עצמו. לכן כל התגובות וכל האמירות היפות שהשמורה הזאת היא חשובה לעם ישראל ולמדינת ישראל, והפארק הזה חשוב, הפארק הזה הכי הרבה שילמו תושבי דליית אל כרמל ועוספייא, שהאדמות שלהם לא קיבלו אותן מהמדינה, לא קיבלו מתנה מאף אחד. לכן צריך להיות היגיון וצריך להיות צדק. עד היום לא היה צדק ולא היה היגיון. אני מבחינתי, כבודך עם הוועדה המכובדת, אתם בית משפט. אני תולה בכס הרבה תקווה. אני מבקש ממכם צדק, רק צדק, כי עד היום לא נעשה לנו צדק. רמסו אותנו בכל דרך, רימו אותנו לאורך השנים, עבדו עלינו, אנחנו לא נעבור על זה בשקט. אני ראש עיר, איש ממסד, אני לא איש שמאל, אני איש מדינה איש ממסד, יש לי במשפחה 23 קצינים שנותנים את הדם למדינה. אני אומר לך, אותי רימו, כל יום אומרים לי, יהיה מתכנן, יעשה תוכניות, נעשה תוכנית מתאר, נרחיב את שטח השיפוט, ניתן לכם מענה, שלוש וחצי שנים לא קיבלתי שום מענה. אני עכשיו רוצה להגיד לך, גם לדבר אתך בכובע יושב ראש וועדת התכנון והבניה. פעם ראשונה דרוזי מדליית אל כרמל או מעוספייא הוא יושב ראש וועדת התכנון. אני אומר לך מה שמצאתי בוועדת התכנון. חמישים ומשהו היתרים נתנו ב-2003, בגלל שאין תכנון, אין כלום. מישהו קם, עשה צעקה ואמר שהיישוב הזה הוא חלש, אין בו תעשייה, מצב הסוציו אקונומי 4, 60% חיים ממשכורת אחת, בואו נתמוך בו, בואו נעשה לו תכנון, בוא נקדם אותו, איפה היה משרד הפנים: איפה הייתה רשות התכנון במדינת ישראל? מה קרה? כל יום שקם מישהו מהפארק, רוצה אדמות על חשבון שלנו? מה אנחנו כלומניקים במדינה הזאת? אין לנו זכויות במדינה הזאת? לכן אני מבקש מכבודך שתי בקשות לפני שתשמעי את החברים שלי. בקשה ראשונה, או שאתם תבואו קודם כל לסייר כדי לראות בעין, דבר שני, אתם תלחצו על כל המוסדות שישבו אתנו ויסיימו את הדין ודברים שהיו אתנו, בתמיכת משרד ראש הממשלה וליוו אותנו משרד ראש הממשלה, ולא כתבו לכם סתם שהם מבקשים לדחות. מי שכתב זה לא רק אנחנו, משרד ראש הממשלה כתב כי הוא מעורב אישית במשא ומתן שהיה, ואנחנו לא אשמים אם לא הייתה תוצאה, אנחנו כל הזמן הושטנו יד. ואם לא אני מבקש ממך לבטל ממך את התוכנית הזאת ולא לגרום עוול לעדה הדרוזית. אני אמרתי, אנחנו, אני לא יודע מה שיקרה כאן, אני תולה הרבה תקוות בכס, שלא כמו

הרבה אחרים שאומרים, חבל על הזמן, לא רצו שנבוא לכאן, הרבה מחבריי שלא רצו לערער ולהגיע לכאן כי אמרו, חבל, המשחק מכור מראש, אי אפשר, אנחנו לא נצליח, זה לא קורה שהוועדה הזאת תאמץ החלטות שהן לטובת עיר, תמיד הירוקים הן יותר חשובים, תמיד אנשי התכנון ומשרד הפנים הם יותר חשובים. אני רוצה להוכיח לך, גבירתי, שיש תושבים יותר צודקים, ומגיע להם יותר ממשרד הפנים ויותר מהירוקים. ואני מבקש מכבודך, תשקלי את זה בכובד ראש, עם אחריות ומצפון, תבטלי את התוכנית הזאת שפוגעת גם ביחסים בין העדה הדרוזית לעם היהודי, כי אנחנו נפגעים, את צריכה להביען שיש לנו שלושה ערכים על פי הדת: כבוד האישה, אלוהים והאדמה. האדמה שלנו לא נדל"נית, אנחנו לא עושים מזה ביזנס, אנחנו מעבירים את זה לילדים שלנו כדי שנתקיים ונחיה, אין לנו עזיבה מהיישובים שלנו. הדרוזים חיים, הצעירים חוזרים אחרי הצבא, אחרי הלימודים מתחתנים וחיים ביישוב, ולכן זה חשוב מאוד שהאדמה הזאת תישאר אצלנו ואני מאוד מבקש, זה לא דיון רגיל וזה לא ערעור רגיל. אני הייתי בערעור אחר של קריית הספורט ועוד. זה לא ערעור רגיל, זה דבר קיומי מבחינתנו, זה דבר שמביא אותנו, או שאנחנו צריכים לעתור לבג"ץ ולהגיע לבית הדין הלאומי בהאג, ולהגיד שהמדינה הזאת לא נותנת לנו את הזכויות שלנו, או שבאמת צריך להוכיח שיש דמוקרטיה ויש כאן זכויות למיעוטים ולדרוזים, והוועדה הזאת מכירה בדברים כי אנחנו מדברים לא שטויות, אנחנו לא מדברים ואומרים סתם דברים. נתתי לך נתונים של המגזר היהודי ליד העיר, נתתי לך רק על עיר הכרמל. זה דבר אבסורדי, שכל אדם במדינת ישראל מאחינו היהודים צריך להתבייש שזה המצב.

גב' רינה:

טוב, תודה רבה. כן, מהנדס העיר, אתה רוצה להוסיף משהו?

ד"ר עקרם חסון:

איפה סולימן? הגיע סולימן? בבקשה, סולימן.

מר סולימן מרגונין:

אני חושב שראש העיר התייחס לנקודות הציבוריות הנוגעות לתוכנית הזו. אני הייתי מוסיף שני דברים, ואת זה רואים כאן. לפני זה אומר דבר אחד. משרד הפנים הודיע לנו באופן חד משמעי שהוא הולך כרגע, בתוכנית העבודה ל-2007, להתחיל בהכנת תוכנית אב ותוכנית מתאר לעיר הכרמל. פירושו של דבר, בדיקת מדיניות התכנון, כיווני ההתפתחות בעיר המאוחדת של שני יישובים לשעבר, והפיכתם למקשה של עיר. פירושו של דבר, בדיקת כל מכלול קרקעות שמסביב לגרעין הבנוי בשני היישובים האלה ע"י וועדת היגוי בין משרדית אשר תבדוק לעומק כל פרט ותעשה, תכין שני מוצרי תכנון חשובים מאוד. המוצר הראשון הוא תוכנית אב, שהיא לא סטטוטורית, שתראה מה הם כיווני ההתפתחות של העיר הזו ל-20 או ל-50 שנה, ומזה תיגזר תוכנית מתאר ליישוב. התוכנית הזאת, שהוחל בה לפני למעלה מעשר שנים. הרקע הזה, כמו שאתם רואים אותו פה, הוא לא מעודכן, לא מבחינת הבינוי ולא מבחינת ההתפתחות. ביישוב הסמוך, עוספייא, שאנחנו רואים אותו כאן בתוכנית של תמ"ן 6, אין שם עדיין תוכנית מתאר ולא תוכנית אב. היה ניסיון מסוים, התחלה מסוימת אשר לא הגיעה לשום מקום, וכרגע יש מאמץ ע"י ראש מנהל התכנון, אדריכל שמאי אסיף, לבוא ולהתחיל לעורף היריעה הכללית, כולל בדיקת הפריפריה של העיר הזאת כולה. זה דבר חשוב לציין, ולכן הייתי אומר, לא צריך למהר לקבוע אבני דרך שלא ניתן יהיה לשנות אותם באשר להתפתחות ולתכנון האורבני הכללי. יותר מזה, התוכנית הזאת, הר-שוקף,

נמצאת בצנרת מ-1997. רשות הטבע והגנים, אשר מצאה למכון להגיש אותה, עשתה זאת, אבל רואים שהתוכנית הזאת לא הייתה בנפשה של רשות הטבע והגנים. אם התוכנית הזאת הייתה בנפשה הייתה יכולה להתקדם יותר מהר. התוכנית הזאת הייתה בנפשו של היישוב, שני היישובים האלה, ומסכת המשא ומתן שהתקיימה, היא מראה שיש מקום עדיין, ואני אומר זאת במלוא האחריות, יש מקום עדיין לקיום משא ומתן ענייני ורציני בין עיר הכרמל לבין,

גב' רינה :

אין טעם לחזור על הדברים, הם נאמרו כבר. חשוב שידבר כמהנדס העיר, צריך להתייחס לתוכנית עצמה לגופה.

מר סולימן מרגונין :

כן, אני אומר דבר אחד חשוב מרכזי הנוגע לתחום ההנדסה. בכל התייחסות של הוועדות השונות, המחוזית והארצית, באשר להתפתחות של היישובים הלא יהודיים במדינה, מתייחסים בדרך כלל בנוסחה אלף ביתית שמבוססת על החוק ועל בינוי ערים, והאומרת שטח, אוכלוסייה, יחידות דיור, זהו, זה מה שמיועד. אנחנו, לצערי הרב או לשמחתי, כופרים בנוסחה המתמטית הזאת. והנוסחה הזאת מתאימה ליישובים, לפיסות קרקע אשר בבעלות המדינה, אשר מחולקים על פי אמות מידה הנדסיות של בינוי עיר, מחולקות ליחידות קרקע, למגורים, ליחידות דיור והכל בסדר, כשאר ביישובים שלנו, הקרקע היא פרטית והיא מבוססת על ירושה שעוברת מדור לדור. נוסף על כך, הבעלות הדיפרנציאלית של הדיירים, של בעלי הקרקע, ז"א אם תסתכלי כאן על העיר הזאת, על דליית אל כרמל ועל עוספייא, באופן אריתמטי יבש, על חישוב שנעשה במקום אחר, מחלקים דונמים לכמה תושבים יש שם, כמה יחידות דיור, אפשר להכניס 100000 תושבים. זו לא המציאות. המציאות היא שמאחר ואין סחר נדל"ני בקרקעות בתוך היישובים באלה, והקרקע ההיא מיועדת רק למשפחה הממשיכה, קורה, ואני יכול להצביע על כך בתוכנית המתאר של דלייה באופן נקודתי, קורה שיש פיסות קרקע גדולות של 20, 30, 50 ואפילו 100 דונם, של בעלות אחד או שניים, שהוא לא מוכר בהן, לא סוחר בהן, אלא הן נשארות לדורות הבאים. כאשר באים ועושים את החשבון היבש הזה, אומרים, סך הכל דונמים, סך הכל יחידות דיור, מה אני רוצה לומר? אני רוצה לומר שעדיין החישובים שנעשו להכנת תוכנית המתאר של דלייה ועוספייא, שלא קיימת, עשויים להשתנות כאשר נוכל סוף סוף לשכנע את הוועדות המחוזיות להקשיב לרעיון הזה שאומר שיש צורך בחשיבה אחרת בתכנון יישוב לא יהודי המבוסס רובו ככולו על קרקע פרטית. עוד דבר נוסף, כאשר אני הצגתי, יחד עם ראש העיר ועורך הדין שלא נמצא פה כרגע, לא יודע אם הוא נמצא פה, בפני הוועדה המחוזית, וועדת ההתנגדויות, את התנגדותנו לתוכנית שהיא משום מה היא נמצאת, איפה הר שוקף? איפה היא? כנראה שלא מצאו לנכון לתלות אותה. איפה היא?

גב' רינה :

הנה היא, שם.

מר סולימן מרגונין :

מה שאנחנו אמרנו, שבכל השטחים המערביים האלה, גם על פי תוכנית האב של דלייה, ואני מתייחס כמהנדס של דליה לשעבר, ואני מהנדס העיר היום, השטחים האלה שמיועדים כרגע, בקו ירוק מקווקו, מה שרואים שם, ובירוק כהה או בהיר, הן מיועדות ויועדו לא על ידנו, על ידי וועדה בין משרדית,

שהיום מיוצגים בה משרד מקרקעי ישראל, משרד השיכון, מנהל התכנון, משרד הפנים. כל אלה טענו, שהאזורים האלה בצד של דלייה מיועדים לפיתוח תיירותי אינטנסיבי ואקסטנסיבי. יושב כאן פהמי חלבי, ראש המועצה, שבתקופתו הוחל בזה. זה לא אנחנו אמרנו, זה הם אמרו. מה שקרה, שהוועדה המחוזית מטעמיה, ואני לא, היא סוברת להחליט מה שהיא חושבת לנכון, אמרה, לא, לא יהיה כאן לא פיתוח אינטנסיבי ולא אקסטנסיבי, יהיה פה מקומות לשימור. עכשיו אם נסתכל שוב על הצד הדרומי של העיר ועל הצד הצפוני של עוספייא, האזורים האלה, אין סיכוי להרחיב אותם יותר. בצד הדרומי של דלייה כאן רוב השטחים כבר לא של דלייה. כאשר אנחנו נגיע להסדר מסוים, לא תהיה תביעה מעשית של העיר הזו לעתיד להרחיב לכיוון הזה. הדבר היחידי האפשרי, מכל סיבות שהן, וזה לא למחר בבוקר, אנחנו לא מדברים על התפתחות ותכנון ובנייה מחר, הוא לצד המערבי שנשאר פנוי. ושוב פעם, לא מדובר בבניה באזורים האלה מחר בבוקר, מדובר בעתודות קרקע, משום שאנחנו יודעים ובטוחים, כאשר קרקע הופכת להיות קרקע של פארק לאומי, של רשות שמורות הטבע, יקשה מאוד לגרוע ממנה סנטימטר אחד. ועברנו את מסלול התלאים של קריית הספורט ברשות הוועדה, וראינו מה קרה שם, עד שאתם אישרתם את ה-130 דונם.

גב' רינה :
אבל אישרנו.

מר סולימן מרגונין :
אתם, כל הכבוד לכם, תמשיכו בדרך הזאת, אנחנו רק נברך. אני אומר, שהדבר היחידי המאפשר התפתחות העיר הוא לצד המערבי, לא לצפון ולא לדרום ולא למזרח.. המקומות האלה חסומים חד משמעית, ואני אומר לך, כמהנדס עיר, לא תהיינה תביעות לאזורים האלה, אין לנו מה לחפש שם. זה הכל.

גב' רינה :
טוב, תודה רבה אדוני. כן, בבקשה, עורך הדין. מאוד בקצרה, ואל תחזור על דברים שכבר שמענו פה, אפילו אם הם כתובים לך. ממש מה שלא נאמר כאן. אל תשכחו שיש לנו כאן כתבי ערר מאוד מפורטים. כן, מה אתה רוצה להוסיף?

מר מזור :
אני רוצה לטעון, תוכנית גא/209 באה לייעד שטחים לשמורות טבע כגנים לאומיים. התוכנית הזו הוכנה שתיעשה שמורה ביוספרת בכרמל, שמורת הר-שוקף. בשביל להקים שמורה ביוספרת, מצריך תנאים ראשוניים: אחד, שיתוף האוכלוסייה המקומית בהליך התכנון, האוכלוסייה המקומית כאן, בהכנת התוכנית, כי בעלי קניין, לא שותפה. רשות הגנים והטבע בחרה לקחת כשותף בכיר אצלה את קרן קיימת לישראל, אשר בבעלות הקרן הקיימת קרקעות פחות מאלה של תושבי עיר הכרמל באזור הזה. על כן,

גב' רינה :
כמה יש בבעלות הקק"ל?

מר מזור :
אין לי את זה, לנו יש יותר מהקק"ל בערך ב-800 דונם באזור הזה, בבעלות פרטית של תושבי עיר הכרמל. בנקודה זו, אני רוצה להגיד דבר אחד, שלקיים שמורות ביוספרת, על מנת לקיים שמורה מעין זו, תנאי מקדמי הוא ניקיון,

צריך לבחון את הניקיון האוויר. בכרמל, מעבודות מחקריות, מוכח, שהאוויר החומצי בכרמל הוא מבין הגבוהים בתוך מדינת ישראל, דבר אשר מונע את קיומה של שמורה ביוספרת באזור הזה בשום פנים ואופן. אליונסקו העולמית מימנה קיום מחקר על ידי אוניברסיטת חיפה, על ידי פרופסור ארנון סופר לא מזמן, תוצאותיו עוד לא הגיעו, אך עדיין נשאלות השאלות בעבודות המחקריות, אם אכן צריך להקים שמורה ביוספרת בכרמל. כידוע, שמירה על ערכי טבע, מוכח מדעית, חלק גדול מצמחים נדירים גדלים אך ורק בשטחים המעובדים בחקלאות מסורתית. שתיים, חקלאות מסורתית ועיבוד קרקע גורם לחלחול מים יותר גבוה למי התהום. זה המחקר קובע. מסקנה היא, שני תנאים אלה מתקיימים רק בזכותנו, ועל כן אין להפוך את ייעודם של קרקעות אלו מחקלאי לשום ייעוד נוסף אחר בוודאות יפגע בתנאים אלו. עבודתו המחקרית של פרופסור שאול אמיר לא נגעה כלל בסוגיות הסביבה מכיוון שזה לא תחומו של הנ"ל. אילו היו נעשים בחינות סביבתיות על ידי גורמי מחקר סביבתיים, בוודאי הייתה נראית אחרת תוכנית זו. משנות התשעים החלו בהכנת התוכנית, להפיכת האזור לשמורה ביוספרת, לא ראה שום גורם תכנוני להביא את זה בפני וועדות התכנון הארציות ולקבוע את קיומן של שמורות ביוספרת על ידי מדיניות לאומית על ידי עורכי ת"מא. הרי עורכי התמ"א הם בוחנים את כלל הדרישות לנושא הזה. הדבר הזה לא נעשה. נעשה בלבד מול הוועדה המחוזית, רשות הטבע והגנים בלבד. האם התעלמות ממדיניות ארצית לאומית והסתרת וקידום התוכנית ללא שיתוף עיר הכרמל, מעיד על מטרה שאינה נוגעת לתכנון בכלל? גם בנושא הזה שום דבר. פרופסור שאול אמיר עוסק בעבודות מחקר ותוכניות מתאר אורבניות ואינו עוסק בשום פנים בנושא הסביבה ו/או אקולוגיה. עבודתו נשענה על ידי החברה להגנת הטבע שליוותה אותו לאורך כל הדרך, והחברה להגנת הטבע, ידוע לכולנו, שמה מטרתה ומה היא רוצה, בשום פנים ואופן לא ראתה לנכון ולא ראה לנכון פרופסור אמיר לשתף מישהו משני היישובים האלה, בעבודתו המחקרית לבחון את השטחים האמורים. פרופסור אמיר בעבודתו, בין היתר, בתוכנית הר-שוקף, הוא עשה מיפוי בכלל לכל היישוב בכרמל ועל מנת למגר את הקונפליקטים שבין רשות הגנים והטבע לבין היישוב, היישובים עוספייא ודליית אל כרמל. אמרו קודמיי שנקבעו ייעודים שונים מאלו שנקבעו בתוכנית הזו. האם היזם, כאשר היזם של התוכנית ביקש לייעד את השטחים האלה לגן לאומי שמורת טבע. האם הוועדה המחוזית הופעת להיות בעלת עניין, כאשר הייעודים התחילו להשתנות היא משנה את הייעודים משמורת טבע או גנים לאומיים? הרי היא לא היזם, הרי היזם לא ביקש. ברגע שהיא החליטה לא לאמץ את מתווה התוכנית ואת דרישת היזם, היה עליה להוציא לפחות את הקווים האלה מעבר לתוכנית ולהשאיר אותם בתוך היישוב. שתיים, רשות הטבע והגנים ניהלה משא ומתן עם,

דובר:

למה אתה בדיוק מתכוון? לכל הקווים של התוכנית או לשטחים האלה? התכוונת לחלק.

מר מזור:

אני התכוונתי, למשל, פרופסור אמיר קבע שבבוסתן ניתן לקיים, על מנת להקים שמורה ביוספרת צריך לשלב את האזרחים בתוך השמורה, וכך הוא, יונסקו העולמית כך בחנה את הדברים וככה מאשרים שמורות ביוספרת. האדם צריך להיות שותף בתוך השמורה, ועל כן המליץ פרופסור אמיר, שבבוסתן יש מקום לאפשר, להקים מלונאות ונופש במקום הזה, ובבקעת אלון להפוך את האזור הזה לאזור שישרת את השמורה. בשני המקרים האלה

הוועדה המחוזית החליטה לא לקבל את מה שאמר פרופסור שאול אמיר מה עוד, שהחוקרת שמונתה לתוכנית גם המליצה שצריך להפוך את האזור למלונאות ונופש, הוועדה המחוזית לא אימצה את זה. מסקנה היא, שבכל שהתכנון נגע לטובתם של תושבי עיר הכרמל, הוועדה המחוזית ו/או גורמי התכנון וגורמים אחרים התעלמו מכך וניסו לטאטא את זה מתחת לשטיח ולגרוע מהם את זכותם הזו. אני לא מדבר על ההבטחה השלטונית, אני רוצה לדבר בתור איש שעסק במשא ומתן עם רשות הגנים והטבע בנושא תוכנית הר-שוקף. אנחנו ישבנו ישיבות רבות מול רשות הגנים והטבע, ולאור מסקנה אחת, אנחנו הגענו והחלטנו, לאור הבחישה בקלחת הזו סביב המחלוקת בין הדרוזים לבין המדינה, והרגשנו שהחוסן הלאומי מתחיל להיפגע בנקודה הזו, והאוכלוסייה נורא לא רוצה את התוכנית הזו ובצדק, באנו בהצעה לפתור את המחלוקות בינינו ובין רשות הגנים והטבע, והצענו שני דברים: הצענו תוכנית עם קו, אשר גורעת גם שטחים מתושבי עיר הכרמל, אבל אנחנו, בראייה לאומית וראיית טבע, אנחנו ראינו איפה אנחנו כן יכולים לוותר ואיפה אנחנו לא יכולים לוותר. למשל, אנחנו כתבנו שאנחנו נהיה מוכנים באם הנושא של תוכנית הר-שוקף הוא נושא לאומי, משום שבקרקעות אשר אנחנו נציע, שיישארו מעבר לקו הכחול, על מנת למנוע קונפליקטים עתידיים, לא יוחלפו באדמות של הקק"ל, הרי הקק"ל היא שותפה בתוכנית ויש לה אדמות כאן ויש לה אדמות בתוך היישוב, נעשה חילופי קרקע. רשות הטבע והגנים טענה שאין לה את היכולת לכפות את הדבר הזה על הרשויות, היא הייתה רוצה לעשות את הדבר הזה אבל היא לא יכולה מול המנהל, אז היא מולי כן יכולה. שתיים, אנחנו, בהצעה שלנו, אנחנו הצענו להם, הרי ממילא כל אזור הבוסתן לא נשאר בסמכותה של הרשות, הפכו את האזור לאזור חקלאי מיוחד, הרי אין לרשות שום נגיעה לאזור הזה. מדוע צריך לייעד אותו בייעוד שונה מאשר הוא היה? אם וכאשר לא רוצים להטיב אתנו בתכנון למלונאות ונופש באזור הזה, אז לא היה שום צורך להשאיר את האזורים האלה בתוך. בבקעת אלון, באזור הדומי שם במובלעת, באגס, באזור הזה מתבצעות מזה הרבה שנים עבודות מחקריות על ידי היחידה הסביבתית של אוניברסיטת חיפה ושאר הגורמים.

גב' רינה:

יש לך העתק מהתצ"א שאתה מחזיק? אפשר לראות את זה?

מר מזור:

כן, יש לנו, אני אמסור אותה תכף. אני אגמור ואני אראה.

גב' רינה:

בבקשה.

מר מזור:

ואני אצביע גם על האזורים ועל המחלוקת.

גב' רינה:

על המחלוקת אני חושבת שמיותר להצביע, אנחנו כבר מבינים, הצלחנו להבין אותה עד עכשיו.

מר מזור:

לא, למשל, בבקעת אלון אנחנו הצענו, באם לא רוצים שאר הקרקעות שנשארים בשוקף, טענה רשות הגנים והטבע, שבגלל קווי הגובה יש להם בעיה עם הגובה, שרואים את האזורים האלה מאזורים רחוקים. אני רוצה להגיד

בפני הוועדה דבר אחד. הרי מבחינת טופוגרפיה וקווי גובה, האדמות שנמצאות בשוקף מלמעלה, כפי שהם טוענים, הם לא למעלה, הם פחות גבוליים מהרכס הגבוה ביותר של השוקף ביותר מחמישים מטר. מהיישוב עצמו הם פחותים מעוספייא בערך 150 מטר. אז עניין הגובה אין לו בעיה. מבחינה נופית, השטחים האמורים לא רואים אותם מכיוון דרך חיפה תל אביב. לא רואים את השטחים. אם הוועדה תראה לנכון לעשות סיור, דבר זה ניתן להוכיח פה. אזורים אלה משקיפים אליהם רק מתוך היישובים עוספייא ודליית אל כרמל בלבד. הרשות, לדעתי, באנו לקראתה כמה שיכלנו. בבקעת אלון אמרנו, בואו נעשה דבר משותף, בואו תקדמו להקים וועדה, להקים שם וועדה מחקרית שתשב באזור הזה ויהיו מחקרים, יפתחו שם מחקרים סביבתיים אקולוגיים, ואשר בראש הוועדה הזו יעמוד בוגר הטכניון בתואר שני, אשר סיים את הטכניון במגמה לחקלאות וסביבה, בין המקום, ובוועדה הזו ישבו אוניברסיטת חיפה, רשות הגנים והטבע, משרד החקלאות וכל מי שירצה. גם לדבר הזה לא היה מענה ולא היה שום דבר, וגם כאשר, בהצעה הזו, בעצם ההצעה, והיות במקום שיש לנו שם מקום קדוש לעדה הדרוזית, אמרנו נהיה מוכנים שבאזור הזה יהיו דברים משותפים, ולא בכל מקום צריך לפתח בניה. אבל במקום הזה, לבוא ולעשות מחלוקת כזו סביב 70, 80 דונם, ולגרוע מאתנו את הזכות להתקיים בכל התוכנית הזו, לדעתי שיש כאן עניין. מתכנן המחוז אף פעם לא ראה בעין יפה את הדיונים ואת פתרון המחלוקות בינינו לבין הרשות. אנחנו ניהלנו משא ומתן עם רשות הטבע והגנים בפרק זמן של שנתיים והגענו לקווים כלליים היכן, על פי החלטה שלטונית של שר הפנים, על פי איחוד שני היישובים היינו צריכים לפתור את בעיית התכנון, אז קודם היינו צריכים לגמור עם רשות הגנים והטבע עד איפה יגיעו הגבולות של עיר זו מבחינה תכנונית. ישבנו בוועדה שהקימו אותה שר הפנים, ראש מנהל התכנון והשר לאיכות הסביבה, וישבו בה הוועדה המחוזית, יושב ראש הוועדה היה ממונה על המחוז. במעמד החתימה, אחרי שישה חודשים של דיונים, מתכנן המחוז התנגד, למרות שהיה רוב שלנו ושל רשות הגנים והטבע, התנגד לחתום. מדוע? אני רוצה להגיד, ואני מסיים בזה, וועדת הערר הזו באה במקום בית משפט ומעמדה הוא כזה, אינני מתייחס בדבריי אלו ומבקש הגנה מן הצדק

גב' רינה :

זה לא בא במקום בית משפט. תודה לאל יש לכם אחרי הוועדה הזאת בית משפט ועוד בית משפט.

מר מזור :

טוב, בסדר. הנובעת מהסמכות התבועה של וועדות ערר לבטל תוכנית, אשר הגשתה ואישורה פוגעים בחוש הצדק וההגינות, אשר בבסיסה של הגנה זו עומדת תורת ההשתק נגד המדינה. לוועדת הערר במדינת ישראל שיקול דעת לבטל הליכים. מי שאין באפשרותו להעניק לנזקקים ערר הוגן ו/או משיש בניהול הערר משום פגיעה בחוש הצדק וההגינות, כפי שוועדת ערר רואה אותו, המבחן הקובע, כפי שאני רואה, המבחן שצריך לאמצו הוא מבחן ההתנהגות הבלתי נסבלת של הרשות, הנו התנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעלמות במערער. המדובר במקרה שבו המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגע, דבר שוועדת הערר בוודאי לא תוכל לסבול לאו מה שאנחנו אומרים. אני אתייחס רק לעוד נקודה קטנה בתוכנית המתאר של דלייה. בקצרה. הכינו תוכנית מתאר לדליית אל כרמל, תוכנית מתאר ברמה הארצית שהכין אותה המחוז על פי תמ"ן 6 הנמצאת בזה. פרט לחלקה אחת, שבה עשו איחוד, תוכנית אחת שבה עשו איחוד וחלוקה ואדמות

הפרטיות יותר מאיחוד וחלוקה, מדינת ישראל לא מציעה בתוכנית מתאר אף דונם אחד על חשבונה. מה היא דורשת? היא דורשת שצ"פים, היא דורשת כבישים ברמה כפי שהיא רוצתה לדרוש אותם, היא תוקעת. אנחנו באנו עם כביש עוקף שיפתור את בעיות התכנון, זרקנו אותו על חשבון האדמות הפרטיות, עדיין יש להם התנגדויות. החברה להגנת הטבע מתנגדת, התוואי לא מתאים לה, התוואי עובר אצלי, 90% מהאדמות שלי, יש לה עניין, העניין הוא לתקוע את התכנון. שבע מאות צווי הריסה יש בעיר הזו, הבנייה הבלתי חוקית...אותה המחוז, אני רוצה להתייחס בקצרה לדבר הזה. זה בתים שנבנו בטרם קום המדינה, באו מיפו אותם בשנת 2000,2001 על ידי וועדת רכס הכרמל, ובאו וטענו, בעיר הזו קיים 80% בנייה בלתי חוקית. הרי בטרם תום חוק התכנון והבניה, הבניה קיימת. האם 17 שנים מנהל מקרקעי ישראל לא מפשיר מגרש אחד לזוגות הצעירים, היכן ילכו? אני אמנע מהבן שלי שמסיים צבא, 17 שנים, שיגיע לגיל 40, אולי המדינה תקצה לו מגרש? הרי תב"עות הוא לא מאשר, הוא תוקע אותן, ופתאום ב-2006 הוא אומר, צריך עכשיו להביא את זה במתכונת... הרי התוכנית החלו להכין אותן לפני 10 שנים. תודה רבה.

גב' רינה :

טוב, הנקודה הובנה. כן, בבקשה, יש לך מה להוסיף על מה שהלקוחות שלך אמרו?

מר עודד :

כן, עכשיו אתם מבינים למה נתתי להם לדבר קודם. שמי עודד. ראש העירייה ומהנדס העיר התייחסו לעניין הסחר בקרקעות בעיר הכרמל, ואני רוצה רק להפנות את הוועדה הנכבדה לתשובת הוועדה המחוזית, שהיא סעיף 54 ואילך, להראות איך הנושא הזה לא מקבל שום משקל בהחלטה הזו של הוועדה המחוזית וגם בהחלטות אחרות. אין שום משקל לכך שקרקעות לא נמכרות. כשקיבלת הבניה המתוארת על ידי הוועדה המחוזית היא תיאורטית בלבד ואין שום סיכוי שבעולם שהיא תתממש. זה לא זכויות בניה במרכז תל אביב. אני חושב שמעולם לא הייתה עסקת קומבינציה בדליית אל כרמל או בעוספייא. מדובר בקרקעות שיש עליהם בתים, שהם בבעלות פרטית, וכמו שראש העירייה ומהנדס העיר אמרו, הם ישמשו את הדורות הבאים. אנחנו חושבים שהעובדה שלא ניתן לזה משקל יוצרת פגם מאוד מהותי בהחלטה של הוועדה המחוזית.

גב' רינה :

טוב, תודה. מי טוען בערר שמספרו 60/2005?

דובר :

כן, זה אני.

מנהיג רוחני :

הזעקתי ובאתי וראיתי חובה עליי לבוא ולהגיד כמה מילים. בגלל שרגישותו וההשלכות הקשות שעלולות להיווצר כתוצאה ממנו, של הדיון הזה. ברצוני למסור את האינפורמציה הבאה. קיימנו ביחד עם ראשי הרשויות, עם חברי הכנסת, עם מנהיגי העדה ועם הגורמים השונים במשרד הפנים ורשות הטבע והגנים בעניין הזה של אדמות דלייה ועוספייא. מחינו והתרענו בפני כל הגורמים האחראים וסברנו שהכל ייעצר עד שנגיע להבנה מלאה עם התושבים בכרמל. לצערי לא ככה קרה ואני אישית מאוד זועם על כך. לגופו של עניין,

התוכניות המובאות לאישור המועצה הארצית לתכנון ובניה אינה מקובלת עלינו כלל וכלל. אנחנו דוחים אותה על הסף ולא נאפשר את ביצועה בכל דרך חוקית ולגיטימית שתעמוד לרשותנו. למען האמת, לא ברור לי מה קורה כאן, מה עומד מאחורי התוכניות, כפי שהודיעו רשות הטבע והגנים ועל פי הרבה פגישות עם אלי אמיתי, עם יגאל ווינר בזמנו ועם דרור אחרי זה, הם נגד התוכנית, הם נגד, והיינו ביחד עם ראש העיר בהרבה הפגישות והם נגד. הרשות המקומית, העירייה היא נגד, וועדת התכנון המקומית היא נגד, התושבים הם נגד, אז לא ייתכן שהמחוז ייקח תוכנית והוא יגיש אותה בשביל כולם. אני מבקש למחות ולהתריע ולהזהיר מפני הבאות, אם התוכנית הזו תאושר, הפגיעה לא תהיה קשה לתושבי דלייה ועוספייה בלבד אלא בכל בני העדה הדרוזית בישראל, ויהיו לה השלכות מאוד קשות. אני מצפה מהוועדה שתפעל לעצירת התוכניות והדיונים בה, ולהגיע עם התושבים והעירייה לתוכנית מוסכמת. תודה רבה.

גב' רינה :

כן, בבקשה אדוני. שמך?

מר פהמי חלבי :

שמי פהמי חלבי. אני רוצה להתחיל בנימה אישית. עורכת הדין, אני מכיר את השם, אנחנו יודעים שאת עורכת דין מוצלחת ורצינית. אנא מכבודך, התייחסי קצת אלינו ככה בסבלנות ואורך רוח, ולא לעמוד על המקח כל שניה, מספיק ואל תחזור על זה. אנחנו לא עורכי דין ואנחנו לא אנשים שמבינים כל דבר לגופו של עניין. התייחסי אלינו כאנשים שבאו מהישוב ויש להם מצוקה אמיתית, רוצים להביע את זה בפני וועדה מכובדת, לאט, לא יזיק אם תתארך הישיבה עוד חצי שעה, לא יקרה שום דבר, לא ייפול שום דבר מהשמיים אז אנא ממך, קצת סבלנות כלפינו, בואו נעשה את הדיון בצורה רצינית. ודווקא אני אתחיל בבדיחה, ככה להוריד את המתח, כי היא מתאימה לדיון שלנו. איזה אדם, הזמינו אותו מס הכנסה כדי לבדוק את החשבונות שלו, אז הוא הלך לרואה חשבון, אמר לו, איך אני אלך לשם, איך אני אופיע, איך אני אתלבש? אמר לו, תלך עם בגדים הכי קרועים, עם נעליים קרועות, תופיע שם כממש אדם מסכן, מרוד. הלך לעורך דין שלו, אמר לו הפוך, אמר לו, תלך עם הבגדים הכי יפים, הכי טובים. הבחור הזה התבלבל. הלך לרב, והרב אמר לו, אני אספר לך סיפור, אמר לו, בבקשה. אמר לו, אישה אחת רצתה לחתן את הבת שלה, אז הבת שאלה את אמא שלה, מה אני אלבש? אמרה לה האמא, תתלבשי בצורה הכי הגונה, ככה בגדים עד העקב למטה, בגדים ארוכים, צנועים. הלכה לחברה שלה, אמרה לה, תלבשי את הבגדים הכי סקסיים שיש לך, בצורה הכי יפה. חזרה לרב, מה קורה? למה כל אחד אומר לי ככה? אז מה אמר הרב? הולכים לדפוק אותך בכל מקרה. ואנחנו, העדה הדרוזית, עד הרגע הזה, נדפקנו לאורך ההיסטוריה, שישים שנה, דפקו אותנו בכל מה שעשינו. עכשיו אני באמת אגש לעניין. אני יושב ראש הוועדה הציבורית, העמותה הציבורית להגנה על קרקעות הכרמל, אני בן למשפחה שכולה, אח שלי נפל במלחמת יום כיפור בחרמון, אח שלי, ואני הייתי, לדאבוני, לא יודע, לצערי, הייתי ראש הרשות בשני קדנציות והתהליכים האלה קרו בתקופה שלי. ואני התכוונתי לפנות לוועדה המקומית, גם חבר שלי שם יושב, בן העדה הדרוזית, ואני רוצה לבקש באמת מכם, כוועדה, הפעם הזאת תתייחסו בצורה אחרת. אל תלכו בראש של תכנון ובניה וחוקים יבשים ודברים כאלה, כי בסוף אנחנו נצא מכאן איך שנכנסנו. אני רוצה לבקש מכם, תתייחסו, אתם תושבי המדינה, אנשים חשובים, יקרים באמת לנו, ולי חשוב, המדינה הזאת שחשובה לכם, לכן אתם צריכים להבין את הכעס ואת התסכול ואת האכזבה

ואת הבלבול שהיום חיה בו העדה הדרוזית. אנו עוברים תקופה מאוד קשה. ואתם צריכים לדעת, גם דיברתי על משפחה שכולה, שהעדה הזאת, עוד, עם הקמת התנועה הציונית וטרם קום המדינה, העדה הזאת הלכה יד ביד עם העם היהודי, עם מדינת ישראל, תרמה, נלחמה לפני קום המדינה, עשתה, כל אזרח, כל היושבים כאן, אלופים, לא יודע, כל האנשים האלה אנשים, מרגישים דרוזים ישראלים עם ראש מורס, וקרה משהו מאוד מעניין וזה לא מתאים לעם היהודי בכלל, למוסר היהודי. מאוד מעניין, למרות הכל המדינה הזאת התנהגה אתנו בצורה הפוכה. אנחנו נתנו את הדם שלנו, ממש הדם שלנו, אף הכל, מה שיכול לתת אדם למדינתו, והקרבתו יותר מהיהודים. באופן יחסי העדה הדרוזית הקריבה דם יותר מהיהודים במדינת ישראל, ובסוף מה שקורה, באים פקידים, שלא מבינים את ההיסטוריה, לא מבינים את העדה הדרוזית, לא רוצים להבין, אטומים ורוצים לקחת לנו את יתרת הבשר שנארה לנו, כי סך הכל, מהנדס הרשות הסביר את זה, נשאר לנו סך הכל, כל אחד יכול להסתכל על אדמות, נשאר לנו משהו ככה. והיום העם היהודי נמצא אחרי מלחמת לבנון השניה, נמצא בחשבון נפש רציני מאוד אחרי מה שקרה. לדעתי צריך גם לעשות חשבון נפש, לקחת את הקשר של העדה הדרוזית עם היהודים, וצריך לעשות חשבון נפש אמיתי ולחשוב בראש אחר, לא בראש תכנוני. עכשיו, אני אנסה לקצר כמה שאפשר, אדבר על רשות הגנים הלאומיים. באו אנשים, רשות הטבע והגנים, אני מעריך אותם כאנשים שרוצים לשמור על הגנים, אבל האנשים האלה לא מכירים את ההיסטוריה של הדרוזים, לא מכירים את אורח החיים של הדרוזים, לא מכירים שום דבר, הם לקחו לנו, ראש העיר דיבר, לקחו לנו בשנות ה-60 כמות קרקע גדולה, קרוב ל-37000 דונם, ואני לא יודע, אנשים אין להם מצפון, סליחה שאני מתבטא בצורה גסה, אין להם מצפון, אין להם ערכים, אין להם מוסר, אין לכם תורה, איך אתה יכול לחשוב, איך? אני פונה אל כל אחד מהיושבים כאן, שיסתכל לי בעיניים ולהסתכל בילדים שלי בעיניים, סליחה, רגע, איך אתם מעיזים לגינה שלי? אני רוצה לראות, אם אני בא אליך, אדון קולדמן, לבית שלך, ויש לך גינה, וגורם זר בא לקחת לך את הגינה שלך, מה תעשה? הרי הר שוקף זה החצר האחורית, זה הגינה שלנו, זה החכורה שלנו, זה המקום היחיד שנשאר לנו בדליית אל כרמל, אין לנו מקום אחר, זה המקום היחיד שנשאר לנו. באים ממש בחוצפה, ברשעות, בלי מצפון, בלי מוסר, תחת הגדרות תכנון, תחת ערכים, תחת חזירים, תחת חילזונים, תחת לא יודע איזה שמות, באים תחת ערכים כאלה, בלי מצפון ובלי יושר, באים לקחת לנו את יתרת הבשר האחרונה. מה אתם רוצים מאתנו? באמת, מה אתם רוצים מאתנו? אתם רוצים שככה נשב ונגיד לכם, תהרגו אותנו? אנחנו חושבים, אני אגיד לכם מה התחושה הציבורית בכפרים שלנו, התחושה שאנחנו היום, אצל הפקידות האלה, אצל האנשים האלה, שבהגינותו אדון קולדמן אמר את זה בכנסת, אמר, זו מדיניות, המטרה שלהם ללחוץ אותנו, שבסוף אנחנו נתייאש ויעשו טרנספר, יעקרו אותנו. אני לא יכול, אני לא מסוגל לחשוב אחרת. מי שעושה את התוכנית הזאת, המטרה שלו חד משמעית. הוא אומר לנו, חבריה, אתם אזרחים לא רצויים, אתם זמניים במקום הזה, כי מה קורה? אם המהנדס התוכנית דיבר על זה, אנחנו ככה עכשיו נשארנו, בדלייה ובעוספייא ובכל המקומות נשאר פתח אחד לצד המערבי, הם רוצים לסגור אותנו, התוכנית הר שוקף, מה המטרה? היהודים אנחנו יודעים את ההיסטוריה היהודית ומעריכים אותה. היהודים עברו טלטלות קשות והייתה להם שואה, אחת השואות הקשות ביותר בהיסטוריה האנושית, ואנחנו מזדהים עם זה בכל הנפש שלנו, וחיו בגטאות, האנשים האלה רוצים לשים אותנו בגטו, הם רוצים לעשות ככה, מסביבנו פארק הכרמל, הם, המטרה שלהם לשים אותנו בגטו, לסגור אותנו לכל המקומות סליחה שאני אומר את זה. לכן אני פונה לאנשים

האלה, רשות הטבע והגנים, חבר'ה, תהיו אנשים אנושיים, יש לכם ילדים, יש לכם בתים, יש לכם עתיד, אל תהיו אכזריים, אל תהיו רשעים, אל תהיו אנשים כאלה, תבינו אותנו, אנחנו אתכם, אנחנו אחים, ככה מתייחסים אליכם. למה אתם מתייחסים אלינו הפוך? באמת אני מתייחס אלייך כאחות שלי. אנחנו חיים באותה מדינה, זה המדינה שלנו, אנחנו נלחמים ביחד על המדינה הזאת. למה אתם מתייחסים אלינו ככה? באמת למה? אני שואל את עצמי, איך אני אדבר עם הבן שלי? מה אני אגיד לו? המדינה שאתה אתמול נלחמת למענה ואח שלי נהרג, אותה המדינה, אותם האנשים באים לעקור אותך מהבית שלך? זה לא מוסר יהודי. מה קרה? למה האטימות הזאת? אני לקחתי איזו אמירה, יש איזושהי סופרת, קוראים לה ברברה טוכמן, אני אקצר כמה שאפשר, והיא מדברת על האטימות, אני מדבר על האטימות של האנשים האלה, היא אומרת, לאטימות מוחין, המקור למקרים רבים של הטעיה עצמית, משקל רב מאוד בשלטון. תכונה זאת מורכבת מהערכת מצבים ומונחים של דעות שנקבעו, אדון קולדמן, מראש, דעות שנקבעו מראש, ובו בזמן התעלמות מכל סימנים המנוגדים לכך, כל דבר שמנוגד לדעה של האדון קולדמן הוא מוחק את זה, או דחייתם. אלה הדברים, אלה ההתייחסות שלכם, אטימות מוחלטת, לא רוצים לשמוע, לא רוצים להכיר, כל מה שקשור לנו, לטובתנו, אתם מוחקים אותו מהראש שלכם, כאילו אתם עדיין חיים בשנות ה-30, ה-40, ה-50, ה-60, אתם לא מבינים שאנחנו, כמו שאמרתי, אנחנו חיים ביחד במדינה הזאת. אני אקצר. אהרון ברק, נשיא בית המשפט העליון, כבוד השופט, מה הוא אמר? האדם הוא העיקר, את עורכת דין מכובדת, החוק הוא שיפחת האדם, האדם ולא אדון, החוק לא אדון, לא החוק יקבע, כי החוק בסוף עושים אותו אנשים לפי אינטרסים מסוימים. מה שיקבע זה האדם, הערך של האדם, המוסר של האדם, מה שעושה אדם, זה מה שחשוב, ולא החוק עצמו. אני אקצר כמה שאני יכול. עכשיו אני אומר, מדוע אנחנו מתנגדים? אני אגיד את זה ככה במהירות. בגדול, מה שאמרתי קודם, זו תוכנית ממיושנת, תוכנית גזענית, תוכנית מרושעת, נפשעת, שבאה לנשל אותנו מהאדמות שלנו והיא מבוססת על תוכניות כמו עד/300 שהיא תוכנית, 15 שנה כבר, לא מתאימה לזמן, הרי כל תוכנית, כל מפה שעושים אותה, וכולם מבינים כאן, היא צריכה לתת שיקוף למציאות הקיימת, לאנשים שחיים, איך הם חיים ואיך הם צריכים להתפתח, ולא להסתכל אלף שנה אחורה. לא שיתפו את הציבור, עשו את זה, התחילו בשנות ה-90 כשהייתי ראש מועצה במחלת, לא שיתפו את הציבור, לא שאלו אף אחד, קידמו אותה ועשו לה דברים עד שאנחנו בתקופה שגילינו אותה נלחמנו להגביל אותה. היא לא מוסרית, ממש גניבה בצוהרי יום, ממש גניבה, באים לאנשים, לקרקעות הפרטיות, מתכננים שם, לא שואלים אותם, לוקחים את הקרקע, ממש גניבה. בתי עלמין וצורכי התושבים, בכל מקום בארץ, דיבר על זה ראש העיר, בכל מקום בארץ היישוב מתפתח, גודל, מתכנן המחוז המכובד מתחשב בצרכי התושבים, עושה תוכנית מתאימה ל-20 שנה. רק אצלנו, כל המדינה מתפתחת, רק בעיר הכרמל הכל מצטמצם, אנחנו גדלים מבחינת התושבים, מבחינת הצרכים והשטח מצטמצם. רק כמה מספרים. בשנת '48 היה לנו כמעט 74 אלף דונם. היום נשאר לנו, לפי התוכניות האלה, 15000 דונם לשני היישובים. אז לכל תושב היה 12 דונם, היום לכל תושב יש 0.6 דונם, היינו 3000 תושבים, היום אנחנו 25000 תושבים. מדינת ישראל, בתקופה הזאת, בנתה 700 יישובים חדשים, לא מצאה לנכון לבנות יישוב אחד לעדה הדרוזית, אדון קולדמן, ואתה, העין שלך צרה מאוד. בנתה 700 יישובים חדשים. אני מסיים. ההצעה שלי, יש עוד הרבה דברים, אני ממש צמצמתי הרבה. ההצעה שלי היא שאני פונה ממש אליכם בכל בקשה כאזרח שאכפת לו המדינה הזאת, אני חושב שהאנשים האלה פוגעים בביטחון המדינה, ממש פוגעים בביטחון

המדינה, כי אנחנו חושבים, אנחנו העדה הדרוזית, נכס אסטרטגי למדינה הזאת, והיא חשובה מאוד למדינה הזאת. הם פוגעים בביטחון המדינה, ואנשי הפארק, באטימותם, סליחה על הביטוי, הם יביאו לכך, אני מבטיח לכם,

גב' רינה :

זה הביטוי הכי שאתה צריך להתנצל עליו? רק על האטימות?

מר פהמי חלבי :

לא, סליחה, רק עוד שני משפטים. מה שהם יגרמו באטימות שלהם, הם יביאו לעימות שאנחנו לא רוצים אותו, לעימות בכרמל, תהיה תבערה גדולה מאוד בפארק בכרמל, לא יהיה פארק ולא יהיה תושבים, הכל יימחק שם, כי אם אנחנו לא נהיה שם הפארק לא יהיה שם, נקודה. מה שאני מבקש מכם, הבקשה שלנו, מה שראש העיר, אל תחליטו, תחזירו את התוכנית הזאת לוועדה המחוזית, הוועדה המחוזית צריכים פשוט מאוד לחזור להיגיון, להתייחס אלינו כבני אדם, לא חיות, ואנחנו ביחד צריכים ביחד לעשות תוכנית חדשה, מודרנית, שמתאימה להר הכרמל, שתגיע לפתרון הקונפליקט בינינו לפארק, זה מה שרציתי להגיד.

גב' רינה :

טוב, אדוני, תודה רבה. 61/2005, מי? כן, יש לי פשוט בקשה אליך. יש כאן טענות שנוגעות לעניין הקניין, הבעלות בקרקע, ויש את שאר הטענות ששמענו לגביהם כבר די והתור עד לרגע זה. אז תתמקד רק לעניין הקניין. אין לי אפשרות כזאת, אני ברצון רב הייתי מכבדת אתכם, אבל אין לי אפשרות כזאת.

מר סאלח חלבי :

סליחה, לעניין הקניין אני פשוט הערר שלי הוא מתחלק לשני חלקים. חלק הקניין אני הצגתי את מי מהעוררים ואת הקניין שלהם עם הוכחות על,

גב' רינה :

אז אם יש לך להוסיף,

מר סאלח חלבי :

אז יש לי להוסיף, אני אוסיף בקצרה. מה שאמרתי אני אחזור. אנחנו הגענו מדליית אל כרמל גם בשביל 5 דקות לדבר, אז אם אפשר, בסדר?

גב' רינה :

לא, אין שום בעיה, רק אין טעם לשמוע את אותם דברים, שכל אחד נותן את המוסיקה שלו לדברים. בבקשה, כן. אם זה 5 דקות זה בסדר.

מר סאלח חלבי :

כמובן שאני חוזר על מה שכתבתי בכתב הערר, ואני לא מתכוון לחזור על זה עוד פעם כי כתבנו שם די מספיק. אני רוצה רק להדגיש מספר נקודות בתוך הערר שלי. אני, הכיוון שלי בערר הלך לכיוון המצב הקיים. אני טוען שכל הטענות בדבר אומרות וערכי טבע מיוחדים, לדעתי למה שקשור באנשים שאני מייצג לפחות, אני לא ראיתי שם שום ערכי טבע מיוחדים מלבד טרסות, מלבד אדמות מעובדות שהלקוחות שלי ואבות אבותיהם מעבדים אותם כבר מאות בשנים. אני, לערר, אני מקווה שגם לגבירתי יש את התמונות, התמונות לדעתי מדגישות שמדובר שם במטעי זיתים, חלק מהם אפילו בגידולים עונתיים, ואני

לא רואה שם שום ערך טבע מיוחד, שרשויות הפארק מתעקשות למכור. ברשותי גם פה תצלומים עדכניים של אחד הלקוחות שלי, אני מוכן להעביר אותם. הם פשוט, נדמה לי, הם מהיום בבוקר, הם בנוסף לתמונות שיש פה, רק רצינו להראות שהמצב הקיים גם נכון להיום. נקודה שניה שאני רוצה להדגיש זה שמדובר באדמות פרטיות, כל העניין וכל הטענות האלה שכביכול יש לחנו עתודות קרקע, זה ממש לא נכון, ממש לא מתאים למה שקורה בדליית אל כרמל, כי לאחד מהתושבים יכול להיות שיש לו עשרה דונם, תושב אחר יש לו 200 מטר ואפילו אין לו בכלל. אז זה שיש בתוך דלייה אדמות שעדיין פנויות זה לא אומר בכלל שלכלל תושבי דלייה יש אדמות, עתודות קרקע. מבחינת, אני רוצה להדגיש, מרבית הלקוחות שאני מייצג, האדמות שלהם נפלו בשטח שהוגדר כיון כאדמה חקלאית לשימור. אני, מבחינתי, מדובר פה בסמנטיקה ומדובר פה במשחקי מים. ההגבלות בתוך ההגדרה של שטח חקלאי לשימור הן אפילו חמורות באותה דרגה כמו של פארק. אנחנו, גם האדמות האלה, אנחנו מתעקשים שאין בהם שום ערך טבע מסוים במיוחד, ואנחנו מבקשים להשאיר אותם כמו שהם, אדמות חקלאיות, כמו שהיו עד עכשיו. לטעמי, ואני לא אנקוט פה בשום נימה אישית כי אני לא מכיר אף אחד באופן אישי מהפנל של רשות התכנון, לטעמי, גם כאדם שאני מנסה להיות כמה שיותר משכיל, אחד שגם שירת בצבא ובכל מיני מקומות שאני לא יכול לדבר עליהם גם, מה שאני יכול להגיד שההרגשה שלי האישית, כי גם לי יש חלק בעניין זהה, אחת הקרקעות היא של ההורים שלי, שאני אמור לקבל אותה בירושה, מדובר בתכנון חד צדדי, והתכנון הזה, החד צדדיות הזאת גורמת למתח רב, את המתח אתם כבר הרגשתם באוויר, ואני חושב שטוב באמת להחזיר את העניין הזה אחורה קצת, להושיב בתוך הפנל של וועדת תכנון המחוזית מישהו מתושבי הכפר או אנשים שמבינים את הבעיות של העיר, ושיתנו משקל גם לבעיות שלנו כאנשים שגרים בתוך פארק. אנחנו מודעים לזה שאנחנו יושבים בתוך פארק הכרמל, שגם יש לי חברים גם מתל אביב ומכל מיני מקומות, שמגיעים ומתחילים ישי להגיד, איזה אוויר יש לכם, איזה מקום מדהים, אנשים יש הרבה עיניים למקום הזה, אבל מצד שני, הדרוזים תפסו אותו, מה לעשות, לפני 300, 400 שנה. אנחנו יושבים שם, אנחנו שמרנו עד עכשיו על הסביבה שלנו, אני לא יודע איך אני אפנה אתכם, אני רוצה שאתם תוכלו לבדוק את זה, שהשטח הזה שמסביב לדליית אל כרמל נשמר בצורה הרבה יותר טובה מהרבה יישובים יהודיים מסביב. אני למשל מתפלא, ואני אסתכל למשל על יישוב יהודי לידנו, בית אורן, או כל מיני יישובים אחרים שהם בתוך הפרק, הקימו אותם בתוך הפארק, היישובים האלה מתפתחים ומעניין, איך שהיישובים האלה כשהם מתפתחים אז מפשירים קצת מהפארק, קצת מפה קצת משם. אנחנו פה לא מבקשים שיפשירו מהפארק, אנחנו מבקשים, תשאירו את האדמות שלנו. לא רוצים אדמות מהפארק, מה ששלנו להשאיר אותו לנו, וזה אדמות שהם בבעלות שלנו יותר מ, מאות בשנים, אני לא יודע כבר, באמת אי אפשר לספור כמה שנים. אגב הבוסתן זה בכלל, שם התחילה דליית אל כרמל, דליית אל כרמל זה איחוד של שמונה כפרים. כולם יישובים דרוזים קטנים שהתאחדות עוד נקודה אחת, הייתה טענה גם כביכול של רשויות הפארק שלמקום מגיעים מטיילים רבים. אנחנו, אני באופן אישי מגיע לאדמה הזאת, אני חייב להגיד לך שאנחנו מעולם לא נתקלנו במטיילים באזור הזה, ולדעתי הטענה הזאת היא לא מדויקת, היא לא נכונה ואני לא יודע מי נתן שם את המספרים כי המספרים בכלל לא נכונים. מעט מאוד אנשים מגיעים לשם.

גב' רינה :

טוב, תודה רבה. ב-62/2005, עורך דין פארח חלבי, זה קשור אליך גם.

מר פארח חלבי :
לא.

גבי רינה :
זה לא קשור? כן, בבקשה.

מר פארח חלבי :
אני רוצה להגיד כך בפתח דבריי. עורך דין פארח חלבי.

גבי רינה :
הנימוקים שלך הם רק בתצהיר, נכון? כן, בבקשה, להבא זה צריך להיות הפוך, הנימוקים בכתב הערר והתצהיר מאמת את מה שנאמר בערר.

מר פארח חלבי :
קורים כאן מספר דברים יחדיו, ובפתח דבריי על זה פליאתי, לפני שאני מגיע לגופו של עניין. הוקמה וועדה במשרד ראש הממשלה שבודקת ובוחנת את כל הנושא הזה של ג/1209, ומתקיים משא ומתן בין הרשויות, קרי עיר הכרמל, רשות הטבע הגנים, מנהל המחוז במשרד הפנים, מתקיים משא ומתן באותו עניין. התקיים אתמול דיון בכנסת בנושא, והכנסת החליטה במליאתה להעביר את העניין הזה ספציפית, העניין של ג/1209 הר שוקף, להעבירו לוועדת הכנסת לדיון ולהחלטות בוועדה לוועדת הפנים בכנסת, סליחה, לדיון בנושא. אז באמת מישהו צריך להגיד מה קורה כאן. אני אומר כך, שבגלל מה שמתרחש אני רוצה שיירשם גם בפרוטוקול וגם בהקלטה, הישיבה הזו בעיניי לא חוקית, לא הייתה אמורה להתקיים והייתה אמורה להידחות עוד פעם. ולא צריך להירתע, אני חוזר לתחילת דברייך, גבירתי, בתחילת הישיבה הזו, הנושא של דחיית הפגישה שביקשנו אותו פעם אחת, שתיים, שלוש, לא צריך להירתע מזה. לדעתי שוב הישיבה הזו היא לא חוקית, לא הייתה צריכה להתקיים. את יודעת מה, גבירתי? גם לא מוסרית אחרי שמתקיימים הליכים באותו עניין אין מקום לקיים את הישיבה הזאת. אבל מכיוון שהישיבה הזו התקיימה אני אוסיף ואומר כך: אמר פעם מי שאמר, הערבים בונים את המדינה, הדרוזים שומרים עליה ועם ישראל חי. מסתבר שגם השמירה על המדינה הזו נושלה מתחת לרגלי הדרוזים. כי מה אנחנו בסך הכל לעשות כאן? אנחנו באים לשמור על אדמות שיש לנו. אני אתייחס לכמה נקודות משפטיות בקטע הזה. מה שקורה כאן שמספר עקרונות יסוד מופרים בתוכנית הזאת, ב-ג/1209. העיקרון הראשון שמופר לדעתי הוא עקרון האיזון, ובעקרון האיזון אני מתייחס לדבריו של השר משה חים שפירא ז"ל בדברי הכנסת אשר אמר: תכנון ערים פוגע מטבעו באחד העקרונות העתיקים והיסודיים של החברה האנושית, זכות הקניין הפרטי, בהיותו מגביל בצורה רצינית את זכותו של אדם לעשות בתוך שלו כראות עיניו. ברור הוא, שמבחינתי כראות עיניו, אני לא אומר שאני רוצה לעשות את הבא על רוחי, אבל יש למצוא את האיזון, יש למצוא את השילוב בין רצונותיו של בעל הקרקע לבין הרצונות התכנוניים, לבין התכנון. ונאמר כאן, אני אומר זאת גם ככה בפשטות וגם בבהירות, נאמר כאן, אנחנו לא נגד הפארק, אנחנו לא נגד שיהיה פארק, אנחנו לא נגד שיהיו שטחים ירוקים, אבל אנחנו נגד שלא יהיה איזון. יש מקום לאיזון גם בתוכנית הזו וגם בתכנון הזה. העיקרון הזה נפגע. נפגע גם עקרון אחר, שהוא זכות הקניין הפרטי, ואני לא ארחיב כאן. עקרון השיתוף גם הוא נפגע. עקרון השיתוף, ואמר המחוקק, שליקוי בהליך שיתוף יש בו כדי להביא לביטול התכנון. עמדתנו היא שהליך שיתוף הציבור בתוכנית זו היה פגום מיסודו,

וכתוצאה מכך התוכנית אינה עונה על צרכיה התרבותיים, החברתיים, ולא עונה על כל צורך של האוכלוסייה. יש מקום לכך, יש מקום לשקול בשנית את המשך קיומה של אותה תוכנית. אני אתייחס גם בעוד משפט או שניים גם לעקרון השיתוף, ואני אתייחס לדבריו של השופט לנדאו, אשר נאמר בהם,

גב' רינה :

באיזה עמוד אתה קורא?

מר פארח חלבי :

אני קורא,

גב' רינה :

לא, באיזה פסק דין זה נאמר?

מר פארח חלבי :

תכף אני אגיד לך. אני מפנה לבג"ץ 261/63. דב מגידוביץ' ואחרים נגד וועדה המחוזית נצרת ואחרים, וזה נמצא, גבירתי, ב-פד, יח, 2, 292. הבטחת תנאים מיעוטים של בריאות, תחבורה, תברואה, נוחות ונוחיות, בקשר עם התוויית קרקע והשימוש בה. השופט לנדאו קבע שהשהייה צריכה להיחתך על פי פירושן הנכון של הוראות פקודת בניין ערים לגבי העניינים שמותר לכלול בתוכנית. ובראש ובראשונה בהוראה הכללית שבסעיף 12 א' של הפקודה. יש מקום לדעתי, וזו הצעתי, לבדוק את שינוייה של התוכנית של ג/1209, והדבר ייעשה, יש מקום לעשות את הדבר הזה דרך החזרת התוכנית לוועדה המחוזית ו/או לוועדה היושבת במשרד ראש הממשלה ודנה בתוכנית ו/או לוועדת הפנים של הכנסת שדנה באותה תוכנית.

גב' רינה :

טוב, תודה רבה. עורך דין גלזנר? כן. עורך דין גלזנר, אני הייתי מבקשת ממך, מה שכתבת כתבת, קראתי את זה, מיותר לדבר על נושא הפיצויים, כתבת את כל מה שאמרת ואנחנו עכשיו לא נערוך בינינו וויכוח משפטי אם זה רלוונטי פה או לא רלוונטי פה, אם זה המקום לשקול את זה או לא לשקול את זה, הפסיקה אמרה את מה שאמרה וציטטת גם את הפסיקה שלטעמך מצדדת בזה. הנושא היחידי שהייתי מבקשת לשמוע פה זה הנושא של אי התאמת התוכנית לנספחים שלה. שאר הנושאים מפורטים גם בחניה ודרכי הגישה, שזו הטענה העיקרית שלך, וגם כל שאר הנושאים, אל תפרט מעבר למה שפורט בכתב הערר, אין מקום לזה כרגע, רק לעניין אי התאמת התוכנית לנספחים שלה. ואם יש לך מה להוסיף על מה שכבר שמענו כאן. מתוך הכרה של כתב הטענה שלך. אני לא מגבילה אותך בצורה כל כך נוראית. בסך הכל כתבת כאן וצירפת כאן את כל מה שראית לנכון לצרף וכתבת הכל בצורה מאוד מפורטת, אז אין טעם לחזור.

מר גלזנר :

זה נכון, אבל למשל, אני אתן לך דוגמא, אם את אמרת לא לדבר על חניה, אז אני קורא דבר בתגובה של רשות,

גב' רינה :

אם זה לא כתוב אז אין שום בעיה. אל תחזור על דברים שכבר כתבת. אם זה לא כתוב ואין אצלך תגובה לדברים שנאמרו על ידי הרשות הגנים, תגיד את

מה שיש לך, אבל אין טעם לחזור על דברים שכתבת בכתב הערר. פשוט אני לא מוצאת טעם בזה, זה הכל.

מר גלזנר :

תראי, אני עכשיו בא להגן על המשיבים. המשיבים, אם אני לא אומר, הם לא יידעו על מה להשיב, ואני רוצה לומר לך דבר פשוט אחד, אני כמו קטו הזקן, סליחה על ההשוואה, זו הפעם החמישית, עשירית או הפעם החמש עשרה שאני טוען שלא ייתכן שבתוכניות בסדר גודל כזה שנושא הפיצויים הוא כל כך כבד וכל כך רציני, ופסקי דין אחד אחרי השני,

גב' רינה :

טוב, כתבת את זה וכולנו קראנו את זה.

מר גלזנר :

אז אני רוצה לצרף עוד פסקי דין.

גב' רינה :

אין שום בעיה. מר גלזנר, אל תצרף, פשוט תגיד אותם. אם אתה רוצה שאני אתייחס לפסקה, אתה יכול להגיש לנו דף עם רשימת פסקי דין. אני אתייחס מר גלזנר, אתה יכול לתת לי רשימה של פסקי הדין שאתה רוצה שאני אתייחס אליהם, שאתה חושב ש, או שתקרא לפרוטוקול, אנחנו מאפשרים לך אחר כך להגיש חומר משפטי נוסף אם אתה מעוניין. אין טעם לחזור, בטח לא בנושא הפיצויים, כשיקול שהוועדה הזאת שוקלת, אין צורך לחזור על הדברים, הדברים נכתבו, אין צורך. כן, בבקשה. אתה יכול לצרף לנו דף עם הפסיקה, אין שום מניעה מבחינתי שתצרף את הדף עם הפסיקה, אני לא מגבידה אותך בזה.

מר גלזנר :

התוכנית 1209/ג' זו לא התוכנית המופקדת קודם כל, משום שיש בזה כדי להטעות, משום שיש שם, סליחה, זאת לא התוכנית המופקדת, אנחנו עדיין דנים בתוכנית המופקדת ואני אומר את זה לא בכדי משום שיש שם כתם גדול לבן, שבתוכנית המופקדת הוא עדיין לא לבן. הוא ירוק כהה מאוד.

גב' רינה :

כן, בבקשה, טוב.

מר גלזנר :

אני רוצה להפנות את תשומת לב וועדת הערר הנכבדה, שלמרות הוראות המבע"ת וכולי התוכנית הזאת הוכנה עוד לפני ההנחיות של המבע"ת אבל כבר יש פסקי דין על זה שסעיף 84 לחוק, שמתייחס לשלבי ביצוע של התוכנית חייב להיות בתוך התוכנית, והתוכנית הזו חסרה את הסעיף הזה, ולא בכדי, כי התוכנית הזאת מתיימרת להיות תוכנית מתאר מקומית שבעקבותיה יבואו תוכניות מפורטות, שכן בלעדיהן לא ניתן לממש את תוכנית הפארק. במאמר מוסגר, התשובה שכל כך כעסתי על הרשטגל בדברי תשובתם, שבנושא של החניה שהרחבנו עליו את הדיבור, התשובה היא, נעשה את זה בתוכנית מפורטת, כאשר בתקנות התכנון והבניה, תקן חניה, נאמר במפורש שזה יהיה בתוכנית מתאר ולא בתוכנית מפורטת. אז איפה זה? וכאשר מדובר על 1000 דונם, לפי תחשיבים, מעל ל-1000 דונם, שדרושים לפי תקן החניה לחניה, רק ל-4000 דונם האלה, ותוכנית מתאר שלא מראה דרכי גישה איך מגיעים שני

מיליון אנשים, הרי הם בעצמם טוענים ששני מיליון אנשים באים לבקר בפארק הזה.

גב' רינה :

כן, אבל העוררים אומרים שאפילו לא אדם אחד מגיע, אז זה בסדר. אז זה מסתדר עם הטענות של העוררים.

מר גלזנר :

אם נלך לגרסה הזו אז בכלל לא צריך פארק, אבל אני מעמיד אותם על חזקתם, ואולי אם יש להם אנשים מיותרים שעמדו שם וספרו את האנשים כמה באו וכמה לא באו, וכמה רכב בא וכמה רכב לא בא. אז עם כל הכבוד, לכן אני אומר, שלגולל את השטיח על כל הטענות שאני טוען, ולהגיד,

גב' רינה :

אנחנו לא גללנו, אתה טענת אותם, הטענות מופיעות בכתב הערר.

מר גלזנר :

אני בטוח, רינה, יעידו אלה שאמרתי להם, זה לא שהיא מנסה לדפוק אותי, זה משופם שהיא קראה את כל החומר. סליחה על הביטוי. אבל אני רוצה לומר משהו כללי ועקרוני לגבי הרשטגל והדרך שבה היא פועלת במדינת ישראל וגם במקרה הספציפי הזה.

גב' רינה :

היא לא שמעה מספיק היום?

מר גלזנר :

לא.

גב' רינה :

אני חושבת שלא היה דיון ששמעתי כמות עלבונות כזאת שמוטחת באופן אישי באנשים שממלאים תפקיד והם מאמינים באיך שהם ממלאים אותו.

מר גלזנר :

לא עלבונות מהסוג הזה, אלא עלבונות במידה שיש בזה,

גב' רינה :

אז בלי, טוב, אז אם יש לך משהו ענייני אני אשמח לשמוע.

מר גלזנר :

ני לא חושב שאני מתכוון לעניין של עלבון במישור הזה, אלא בעניין של העבודה, ולגופו של עניין תראו, מה שעושה רשטגל, זה שיום בהיר אחד בבוקר היא קמה ומחליטה שאזור מסוים ראוי שיהיה לעם ישראל, מכינים תוכנית ומכריזים עליו שהוא פארק לאומי. סליחה, אני אדייק בלשוני, לא מכריזים אלא מפקידים תוכנית שהפארק הזה אמור להיות פארק לאומי. זה לפעמים 4000 דונם, ולא לפני הרבה זמן הופעתי בהתנגדות בוועדה מחוזית בצפון על תוכנית של 80000 דונם. עכשיו, מה קורה? מעולם לא נערך סקר קרקעות של הפארקים האלה, ובמקרה הזה החבר הזה אמר שמדובר ביותר מ-800 דונם אדמות פרטיות, למיטב ידיעתי שנמסר לי, מדובר ב-2500 דונם אדמות פרטיות, מתוך ה-4000.

גב' רינה :

הוא לא אמר 800, הוא דיבר על היחס בין הקרקעות של הקק"ל לבין,

מר גלזנר :

רינה, האוזניים שלי כבר לא כמו שהיו פעם, אני שמעתע שהוא אמר 800.

גב' רינה :

הוא אמר 800, אבל לא בקונטקסט שאתה התכוונת.

דובר :

אני דיברתי על השותפות ששיתפו את הקק"ל, יש שם אדמות פחות משלנו.

גב' רינה :

בדיוק כך.

מר גלזנר :

על כל פנים, הולך הרשטגל ומכין תוכנית של פארק. למה מיועד הפארק? לביקורי ציבור. במילים אחרות, מה שעושה הרשטגל, מזמין את עם ישראל לעבור עבירות של הסגת גבול, לא פחות ולא יותר, משום שבתוכנית, אילו הם היו ישרי לב ומאמינים במה שהם עושים שאומנם זה יהיה פארק, אז היה צריך להפקיע את השטח. הרי לא ייתכן להכריז על הקרקע שלי גן לאומי כדי שהגב' רינה מיוחס תבוא עם הרכב שלה ותבוא לבקר, לראות את הנרקיסים שגדלים בגן שלי. איפה זה נשמע דבר כזה? אז קל מאוד להכריז ולהכין ולשלוף ולזרוק תוכניות בכל הארץ לגנים לאומיים. זה נהדר. אגב אני עכשיו הגשתי תביעה בצפון נגד קק"ל על זה שהם בנו חניון בשטח של אדם פרטי, חניון ציבורי שעם ישראל יבוא לבקר בפארק. הייתכן דבר כזה? איפה זה נשמע? אני ירוק בטבעי, ויעידו עליי כל אלה שאין כאן כבר לצערי, מאלה שהיו פעם, אבל יעידו כולם שהייתי ירוק ושיתפתי פעולה עם הירוקים ואני אוהב ירוק ואני רוצה ירוק, אבל תמיד הייתי וגם עכשיו אני רוצה להיות הגון. להיות הגון וישר.

גב' רינה :

אני מציעה שתסיים בשיא הזה.

מר גלזנר :

רינה, אני לא שומע טוב. אני צועק, זאת הבעיה, אני צועק, רק אני לא שומע מה שאחרים מדברים. ואכן אני רוצה להקריא לכם החלטה של וועדה מחוזית שכנה, בוועדה מחוזית במחוז המרכז גם כן אמרתי, הרשטקל פועל בכל הארץ, לא רק בחיפה, גם בצפון וגם במרכז, ואני רוצה להקריא ולהפנות תשומת לב להחלטה של וועדה מחוזית במחוז המרכז, מר דוקמן. ההחלטה מתייחסת ל- מח/1689, כאשר מטרת התוכנית, קביעת שטח הכרזת הגן לאומי על פי חוק גנים לאומי,

גב' רינה :

מה המצב של התוכנית הזאת?

מר גלזנר :

לא יודע.

גב' רינה :
 אז מאיפה לקחת את זה?

מקר גלזנר :
 אגע, אני אקריא לך מה היה,

גב' רינה :
 לא, זה מופקד? מה זה התוכנית הזאת?

מר גלזנר :
 זו תוכנית שהוגשה לוועדה המחוזית, והנה אני מקריא לך מה שהוועדה המחוזית,

גב' רינה :
 איפה זה? לא, אבל איפה זה מבחינת מקום? על מה מדובר?

מר גלזנר :
 להגיד לך את האמת אני לא מצליח, זה כנראה סורקות וזמורה, זה אזור של נחל שורק, משהו כזה. אז אומרת הוועדה המחוזית ככה, ב-15/11 החליטה מליאת הוועדה המחוזית להפקיד את התוכנית בתנאים. עד היום טרם הופקדה התוכנית מכיוון שרשטגל טרם העבירה כתב שיפוי לוועדה המקומית בהתאם להחלטת הוועדה המחוזית. אם כן, קודם כל אנחנו רואים שהוועדה המחוזית במחוז המרכז הייתה חכמה מספיק ואמרה לרשטגל, אדוני, אתה רוצה גן לאומי? תביא כתב שיפוי, שתשלם את כל הפיצויים. אז מה ענתה הרשטגל? נציגת הרשטגל ציינה בפני הוועדה כי אין רשטגל יכולה לתת שיפוי לוועדה המקומית מכיוון שאין בידם מקורות כספיים אשר יכולים בעת הצורך לשפות את הוועדה המקומית. אז שם הייתה וועדה מקומית אבל פה זה לא וועדה מקומית, זו וועדה מחוזית, זו המדינה. הוועדות המקומיות, סורקות וזמורה, טוענות כי תוכנית זו משרתת את כלל תושבי המדינה ולא רק את תושבי מרחב התכנון שלהם, ולפיכך אין זה מן הראוי שנטל הפיצויים, במידה ויהיו, יוטל על הוועדות המר=קומיות. מחליטה הוועדה, אני מדלג, מה החליטה הוועדה? לפנות לראש מנהל התכנון בבקשה לקדם פתרון ברמה הארצית, במטרה לפתור את נושא השיפוי בתוכניות לגנים לאומיים, נחלים, שמורות טבע ויערות. אתם שמעתם על פתרון? אולי כן. אני לא.

גב' רינה :
 מר גלזנר, אמרתי לך שאת נושא הטיעון לעניין הפיצויים, שקילת מרכיב הפיצויים באישורה של תוכנית,

מר גלזנר :
 אבל רינה, אני הוספתי דברים.

גב' רינה :
 הוספת, בסדר. כן.

מר גלזנר :
 עכשיו אני רוצה לדבר על מה שביקשת ממני, על נספחים 2,3, שצורפו לעבודתו של פרופסור אמיר שהוזכר כאן. לא הייתה, העיקרון של פרופסור

אמיר, הרעיון של פרופסור אמיר היה נהדר וטוב מאוד. הוא באמת הגיע למסקנה שבאמת צריך לעשות איזון, כמו שהחברים דיברו פה, איזון בין צורכי היישוב לפיתוח, תיירות, נופש וכיוצא בזה לבין שמירת הטבע והפארק. ואיך אומרים? הוא עשה מעשה גם. הוא בדק חלופות שמצורפות כנספחים 2 ו-1 לעבודה שלו, שמראות את האיזון המוצע האפשרי שהוא עושה בין הפארק ובין אופציות לפיתוח של שטחים מתוך השטח הזה של הר שוקף לצורכי תיירות ונופש. מה שאני טוען, שהוועדה המחוזית, אני לא השתתפתי בדיונים, אבל מתוך הפרוטוקולים של הוועדה המחוזית שקראתי, שלא יבחנו, לא עבודה של פרופסור של אמיר, וודאי לא החלופות השונות, ולא ניתנה בפני הוועדה המחוזית בכלל אפשרות לשקול האם לבחור בחלופה כזו או בחלופה אחרת, משום שבכלל לא הציגו להם חלופות. ומאיפה אני למד את זה? אני למד את זה מהמכתבים של הרשטגל שצירפתי כנספחים.

גב' רינה :

לאיזה נספח אתה מפנה אותי? כי אתה צירפת כאן המון.

מר גלזנר :

אני צירפתי את ההתנגדות שלי בצירוף הנספחים להתנגדות, ולצערי אני לא סימנתי את זה במספר, אז לכן צילמתי את זה. כותב אדון אהרון ורדי

גב' רינה :

כן, אתה מדבר על המכתב מ-9/7.

מר גלזנר :

אבל אני מדבר כרגע על 18/2, זה גם מצורף, העמוד האחרון כנראה, העמוד האחרון של הצירופים. אני מפנה לפסקה האמצעית. אומר שם אהרון ורדי, לאור זאת ולמרות הלחץ הרב שהופעל, סליחה, כן, זה קטע אחרי זה. רואים בקרנות ההסדר בין רשות הטבע והגנים לכפר,

גב' רינה :

כבר קראנו את זה ארבע פעמים. את הכל, מהתחלה עד הסוף, זה מכתב מאוד קצר, מאוד ברור מה כתוב בן.

מר גלזנר :

על מה את מדברת?

גב' רינה :

על ה-18/202.

מר גלזנר :

לא, אז אני רוצה להפנות למשפט אחד מיוחד. והיות וקיים מחד לחץ משמעותי של הוועדה המחוזית, זה מה שאני רציתי להוסיף.

גב' רינה :

קראנו את זה.

מר גלזנר :

בסדר.

גב' רינה :

על מה עוד אתה רוצה לדבר? מה אתה רוצה להרחיב מעבר למה שכתבת בערר?

מר גלזנר :

אני רוצה לדבר על ההסכמה הזו בין רשות הטבע לבין עיריית הכרמל, ואני רוצה לדבר על המכתב השני שמתייחס באופן ספציפי לתכתובת שמתייחסת לחלקות של מרשי. מסתבר, וכבר הוזכר פה, שהיה משא ומתן בין רשות הטבע, הרשטגל והעירייה, והם הגיעו להסכמות ועל מפת ההסכמות יש חתימות. אז מה עושה הרשטגל? מכיוון שהוועדה המחוזית היא כותבת לוחצת עליה להגיש תוכנית ואני לא חושב שזו הסיבה היחידה בלשון המעטה, אלא להראות מאיפה, בידי מי הכוח, הרשטגל מגישה לוועדה המחוזית תוכנית שהיא בניגוד להסכמות, והיא כותבת לאדון רמזי, ראש העירייה, אתה יודע מה? את ההסכמות אנחנו נסדיר בנסגרת ההתנגדויות, קרי במילים אחרות, שאנשים יתנגדו ואז אנחנו נסכים, לפי מפת ההסכמות, ובא לציון גואל. אתם שמעתם פעם על תוכנית כזו? כלומר מגישים תוכנית, הרשטגל מגישה תוכנית שהיא בעצמה יודעת ושהוועדה המחוזית אני מקווה ידע כשהחליטה להפקיד אותה, שזו לא התוכנית האמיתית. אז מה זה פה? משחק ילדים? מה הולך פה? לדעתי התוכנית הזו, עצם הפקדתה, בטלה מעיקרה, מהסיבה הפשוטה שכל מי שהיה אמור להיות שותף להכרעה להפקדתה של התוכנית, קרי היוזם, הרשטגל והוועדה המחוזית שהחליטה על ההפקדה, ידעו מראש שזו לא התוכנית האמיתית, וזה מעשה לדעתי, מנהל תקין וודאי שלא. עכשיו לגבי החלקות של מרשי. אני רוצה לצרף פה,

גב' רינה :

אתה צירפת את המכתב מה-9/7. זה נקרא לצרף תמונה? איפה התמונה?

מר גלזנר :

זה שחור לבן. הנה. אלה החלקות של מרשי, איזה יופי, יש שם טבע, יש שם איכות סביבה, יש שם חרקים, נחשים וכיוצא בזה.

גב' רינה :

יש לך עותק לוועדה?

מר גלזנר :

לצערי אין לי עותק. אני אייצר הרבה עותקים, אני אשלח לך עד שתחליטו.

גב' רינה :

טוב, לא לי, למשיבים, כן.

מר גלזנר :

רינה, אחרי שהגבלת אותי כל כך, אז אין לי בצר אלא לסיים בזה למרות שאיך אומרים? אני מרגיש שלא אמרתי את כל מה שהייתי רוצה.

גב' רינה :

לא, אם יש לך משהו שאתה חושב שעוד לא שמענו פה, אז אני תובעת ממך להגיד, אני חשבת ששמענו את כל מה שרק אפשר היה שישמע בעניינים האחרים.

מר גלזנר :

טוב, אז בואי אני אשמיע לך עוד דבר. הרי פארק הכרמל זה 84000 דונם, ויש תמ"א ויש הוראות תמ"א 8. אמת? ויש שם שני סעיפים, סעיף 7 לתמ"א 8 אומר ככה, בתוכנית מותר לייעד לתכלית שאינה גן לאומי או שמורת טבע בכל אחד מהשטחים המיועדים בתוכנית זו לגנים לאומיים, שליש ממספר הדונמים, יופי? תמ"א 8. עכשיו, המעמד של התוכנית הזו הוא, איך אומרים? יותר פופ מן הפופ, משום שהם לא העלו בדעתם שמה שמותר בתמ"א 8 מותר גם בתוכנית המתאר המסכנה שהם הכינו. והלאה, נראה סעיף 8. ולכן אני חושב שלפחות שיהיה להם הכבוד הראוי לגבי התמ"א, שיעתיקו את הסעיפים של התמ"א לתוך התוכנית. הרי לא יעלה על הדעת שיהיו שניט סטטוסים. אגב, מכיוון שאת משפטנית ואני משפטן, אז אם יהיה למישהו טענה, עתירה מנהלית ב-84 דונם, אז הוא יצטרך ללכת לבג"ץ כי זו תוכנית מתאר ארצית, אבל אם למישהו יהיה ב-4000 דונם, הוא יצטרך לפנות בעתירה מנהלית לבית משפט מחוזי.

גב' רינה :

עוד מעט הכל יהיה במחוזי, ואנחנו נפתור את הבעיה. טוב, כן, וועדה מחוזית. כן, מר קולדמן. הייתי מבקשת בתחילת הדיון לשמוע ממש בשני משפטים, איפה זה עומד מבחינת המשא ומתן שמתנהל, כי אתם הבעתם התנגדות לכך שהדיון הזה יידחה, טענתם שלא מתנהל משא ומתן כפי שנטען כאן, אז קודם כל העניין של המשא ומתן ואחר כך שיתוף הציבור. אחר כך נשמע, אם יש למשפטן מה להוסיף, הייתי שמחה לשמוע.

מר קולדמן :

לגבי המשא ומתן, אנחנו לא היינו שותפים למשא ומתן הזה. ניתן פרק זמן של 45 יום לאיזושהי פשרה או משא ומתן, 45 הימים האלה חלפו ועברו וחלפו ועברו,

גב' רינה :

אבל הייתם מודעים לזה שיש הליך מקביל בכנסת, בוועדה וכולי? לא הייתם מודעים לזה.

מר קולדמן :

קיבלנו באיזושהו שלב דיווח מהרת"ג על איזושהו משא ומתן. צריך לציין שבתוך מהלך הזמן האחרון נחתם הסכם הבנות שלא שייך להר שוקף, נחתם הסכם הבנות שהוסיף או שמאפשר לגרוע כ-2000 דונם בחלקים שצמודים גם לעוספייא וגם לדלייה בחלקים שונים, יש על זה איזושהי חתם על זה ראש העיר, מול מנכ"ל רשות הטבע והגנים ובנוכחות הממונה על המחוז. ידידי תיאר פה את התהליך הזה, אכן יש הסכמות ואי הסכמות,

גב' רינה :

אבל עכשיו כשאתם שומעים, אני מקבלת את זה שלא ידעתם ולא הייתם שותפים, אבל עכשיו כשאתם יודעים שיש הליך מקביל בכנסת, אני קיבלת פניה,

דובר :

זה רק מאתמול.

גב' רינה :

לא, אבל לפני כן היה הליך אחר. אני קיבלתי, זו פניה ממשרד ראש הממשלה. אז היה איזשהו תהליך כנראה שאתם לא השתתפתם בו ולא שיתפו אתכם ונניח לאיך שהדברים נעשים. אבל היום שאתם יודעים שיש הליך כשזה ושאתמול היה דיון בכנסת,

מר קולדמן :

אנחנו לא מודעים לדיון אתמול בכנסת, יש כל פעם כל מיני דיונים בכנסת, אני רוצה להגיד כמה מילים רגע לפני שאני עונה לדברים האלה. יש כאן אנשים שאנחנו עובדים אתם באופן שוטף, ראש העיר, מהנדס העיר, יש כאן אנשים שאנחנו מכירים אותם. הדיון הזה מתנהל כמין דיון אישי, ואני רוצה למחות על הנוסח והרוח של הדברים שנאמרים פה. אני מייצג את הוועדה המחוזית, גם אם עמדות הוועדה המחוזית לא מוצאות חן בעיני אנשים אנחנו נמצאים פה בהליך מסוים, וכל הכיוון או ההכוונה האישית עם ביטויים שונים, נראה לי שצריך למחות עליהם, והם לא ראויים, לא כלפינו, וודאי לא כלפי אנשים מרת"ג או מגופים אחרים. אז זה מלכתחילה. לנושא של הישיבה בכנסת, אכן התקיימה ישיבה בכנסת, לא אתמול, התקיימה ישיבה בוועדת הפנים של הכנסת, נשמה לי בינואר, או שתתקן אותי עקרם, או בנובמבר או בדצמבר, אני כבר לא כל כך זוכר, התקיימה ישיבה בכנסת באופן כללי, לא ספציפית לגבי הנושא הזה, לא לגבי הר שוקף.

דובר :

נאמרים כאן דברים לא נכונים. אתמול היה דיון בכנסת.

גב' רינה :

אבל הוא לא יודע על זה.

דובר :

לא, הוא לא אומר שהוא לא יודע, הוא אומר לא התקיים. נאמרים כאן דברים לא נכונים. גבירתי, הוא מנסה להטעות אתכם.

גב' רינה :

רבותי, אני רוצה פשוט להגיד לכם, אני לא אפסיק את הישיבה הזאת בגלל שאתם מתפרצים, אתם פשוט תצאו החוצה והוא יטען שאתם לא יושבים פה. הוא לא הפריע לכם, אתם אמרתם דברים מאוד קשים פה, הוא לא הפריע אפילו פעם אחת, הוא התאפק.

דובר :

למה קשים? אמרנו את האמת שלנו, לא קשים.

גב' רינה :

רבותי, עכשיו אתם לא תפריעו, כי אם אתם תפריעו אנחנו נשמע אותו בלעדיכם. בבקשה, מר קולדמן.

מר קולדמן :

לגבי הדיון שהתקיים אתמול בכנסת, אנחנו לא מודעים, לא זומנו, אם היה דיון בוועדת הפנים של הכנסת, אני לא מודע לזה.

גב' רינה :

במידה ואכן מתנהלים בהליך מקביל מגעים לפתור את הבעיה.

מר קולדמן :

אנחנו, כמו שאני אמרתי, אנחנו לא מודעים, אנחנו היינו מודעים, קיבלנו דיווח שמתקיים משא ומתן, המשא ומתן הגיע לאיזשהו מבוי סתום, ככל שאנחנו יודעים, הגיע למבוי סתום שבו לא הושגו הסכמות, בהסכמת השר להגנת הסביבה, הממונה על המחוז, אנחנו הלכנו והסכמנו שיתקיים היום הדיון.

גב' רינה :

מר קולדמן, אבל בהנחה שאכן אתמול התקיים דיון בכנסת והנושא הועבר לוועדת הפנים של הכנסת, השאלה היא איך זה משפיע על התוכנית הזאת, כאן, כאשר מתנהל הליך מקביל להליך שמתנהל אצלנו. זאת השאלה.

מר קולדמן :

סליחה, וועדת הפנים של הכנסת היא לא גורם ביצועי. אין לנו, אנחנו מגיבים, נשאלו שאלות, אנחנו נמצאים בהליך של תכנון עם תוכנית שאושרה ונמצאים בתוך דיון של הליך של וועדת ערר. אנחנו הגבנו כפי שחשבנו לנכון להגיב, כולל רשות הטבע והגנים והגורמים הנוספים, שהגיע הזמן לקיים את ההליך הזה.

גב' רינה :

אוקי.

דובר :

אני יכול להגיד מילה אחת?

גב' רינה :

לא, לא עכשיו, אחר כך יהיה לך,

דובר :

בנוגע לדיון שהיה אתמול בכנסת, זה היה בנוגע ל-1209, זה לא כללי.

גב' רינה :

בסדר גמור, טוב, אנחנו מקבלים את מה שאתם אומרים ואף אחד לא מטיל בזה ספק, פשוט אומרים שלא יודעים על זה, זה הכל. אף אחד לא הטיל ספק בזה. כן.

מר קולדמן :

אני אטען בקצרה או אגיב בקצרה גם בנושא הכללי של התוכנית וגם כמה תגובות לגבי נושאים שנאמרו פה.

גב' רינה :

שוב, אין צורך לחזור על מה שנאמר, כי אמיר כאן פירט את כל מה שצריך.

מר קולדמן :

בסדר, אני אומר רק את הדברים הכלליים. השטח הזה הוא שטח ממכלול שמיועד להיות גן לאומי בתוכניות ארציות, אכן זאת מדיניות ארצית והמדיניות המחוזית מקיימת את המדיניות הארצית, להפוך את השטחים האלה לגן לאומי. יש, צריך לציין, שבשנים האחרונות, במסגרת הכרמל, שונו

והפכו שטחים רבים לגן לאומי. צריך לציין את התוכנית הגדולה שיוזמה, חי/294, כ-7500, שדרך התוכנית הזאת גם הוקם היישוב עין חוט, ניתן לו מעמד סטטוטורי ונתן לו סמל של יישוב. תוכניות בנחל חרובים בהיקף של כ-3000 דונם, סליחה, כ-9000 דונם, תוכניות בנחל חרובים, תוכניות בנחל נדר. המשמעות היא כזאת, אין כאן איזושהי עמדה דווקנית כלפי המגזר הדרוזי, להפך, אלא יש פה תפיסה כוללת של תכנון שאומרת שיש כאן שטחים,

דובר :

מה שדיברת, אדמות פרטיות?

מר קולדמן :

גם אדמות פרטיות.

דובר :

אני בטוח שלא.

מר קולדמן :

גם אדמות פרטיות. צריך גם לציין בנושא של אדמות פרטיות, שחלק גדול מהקרקעות בתחום הר שוקף הם קרקעות של יהודים שנקנו בשנות ה-30.

דובר :

לא נכון.

דובר :

לא הרבה, יש, אבל לא הרבה.

דובר :

זאת גזענות. מה ההבדל בין יהודי לדרוזי?

גב' רינה :

אתם התחלתם עם ההבחנה הזאת אז עונים לכם. כן, בבקשה. רבותיי, תראו, אני שוב אומרת, אני לא אפסיק את הדיון, חבל. כן.

מר קולדמן :

אני רוצה להוסיף בנושא הזה עוד דבר, שנערכת היום ולאורך השנים האחרונות פעולה נמרצת של קניה של קרקעות. עסקאות המכר האלה מדווחות, אנחנו מדווחים דרך הוועדה המקומית, כוועדה מקומית, על צורך בהעברה בטאבו,

דובר :

מי קונה? מי מוכר? פרט.

מר קולדמן :

אני לא מפרט כרגע. עסקאות גדולות של מכירות בקרקע בתחומים האלה של הפארק. לגבי התחום התכנוני, כפי שאמרת השטחים האלה הם שטחים שמיועדים לגן לאומי ואנחנו סבורים ומקיימים בכך את המדיניות הארצית. צריך לציין שהחלטת החוקרת או המלצת החוקרת לגרוע שטחים מתחום הפארק, מתחום התוכנית, ולהפוך אותם לשטח חקלאי מיוחד בנחל בוסתן התחשב במספר גורמים. הגורם המרכזי שבו היה נושא של ערכיות השטח.

החוקרת התבססה על דו"ח אמיר, התבססה על ההמלצות שלו, על חלק מההמלצות שלו בניתוח של ערכיות הקרקע וערכיות השטח, ואכן את השטח הזה היא המליצה להפוך אותו לשטח חקלאי מיוחד. הוועדה המחוזית המליצה להפוך אותו והחליטה להפוך אותו לשטח חקלאי מיוחד.

דובר :

זה אדמות שלנו, אדמות של ילדים שלנו. אנחנו רוצים שם לבנות, לגדל שם את הילדים שלנו, לדורות הבאים. אתם עושים לנו היום, כמו אתם הורגים אותנו. אני אגיד לך אמת, אתה, קולדמן, אתה בנאדם,

גב' רינה :

נו, באמת. כן, מר קולדמן.

מר קולדמן :

לכל אחת מהתוכניות הארציות, הן הנוכחית, תמ"א 35 והן תמ"א 31, ואחרי זה גם התוכנית המחוזית תמ"ן 6, השוטחים האלה, שטחי הר-שוקף, מעולם לא היו מיועדים לפיתוח. הם שטחים שמיועדים להישאר כשטחים פתוחים כחלק ממכלול ורצף שטחי הגן הלאומי. מי שרואה את תסריט הפיתוח של תמ"ן 6 שתלוי על הקיר, שנערך בתקופה שבה שני היישובים היו שני יישובים נפרדים, שתי מועצות, דלייה ועוספייא, אנחנו רואים שני כתמי פיתוח, שמבחינת ההיקף שלהם נותנים מענה תכנוני מספק לחמישים, שישים השנים הבאות לגבי הפיתוח של היישובים. אני רוצה לומר עוד משהו. מכיוון שאוחדה עיר הכרמל לעיר אחת, כפי שציין ראש העיר, ואכן אין תוכנית מתאר אחת אחידה, אין תוכנית מתאר אחת, תלינו את התוכנית עד/300, שתלויה כאן, התוכנית הזאת שידידי רמזי שיושב פה היה שותף מלא להכנתה, כולל מהנדס העיר, שטיפלה אך ורק ביישוב דלייה, מפני שלישוב עוספייא לא הוכנה תוכנית. אנחנו קידמנו את התוכנית, התוכנית עכשיו נמצאת בשלבי שמיעת התנגדויות ונותנת אפשרויות פיתוח מאוד גדולות בתחום הזה. במקביל, מנהל התכנון, כפי שנאמר, נערך להכנת תוכנית משותפת. האזור של הפיתוח שיועד, בניגוד למה שמדבר עליו כרגע מהנדס העיר סולימן, הוא דווקא באזור המזרחי, באזור התפר, באזור ראש של נחל אורן, באזור שבו אנחנו מקווים, תעבור אותה דרך אזורית מתוכננת. זהו השטח, גם מבחינה טופוגרפית וגם מבחינה גיאוגרפית, שייצור את הקשר הנכון בין שני חלקי היישובים. אפשר להצביע על הקו הזה, רואים אותו. שכונת הזיתים מתקדמת לאזור הזה. רעיה יכולה להצביע על האזור הזה, זה שכונת ואדי אל פש. שכונת הזיתים נמצאת שם מעל זה במקום. כמה מילים על התסריט הזה. התסריט הזה מייצג מספר קווים. זה שני תסריטים מקבילים, גם התצ"א וגם תסריט של ייעודי הקרקע. בכתם הבז', שנמצא בקו כחול, זהו שטח הפיתוח היום המאושר בתוכניות מאושרות. הכתם הסגלגל יותר זהו כתם הפיתוח של תמ"ן 6, שנותן אפשרויות פיתוח, כמו שאנחנו רואים, התוכנית של עד/300 פחות או יותר תואמת לכיוון הזה, ועוספייא, והיום בעיר כרמל, בחלק הזה, שכונת הזיתים, שנמצאת בהליכים שונים של בניה והתרחבות, גם כן נמצאת ומיועדת לפיתוח. אותו כתם לבן שבתמ"ן 6 הוא שטח שכרגע אזור הראש של נחל אורן, שהוא לא יועד לפיתוח, אנחנו סבורים, כמעריך של הגיון תכנוני, לקשור את הרצף בין היישובים, כנראה באזור הזה, גם הכביש העוקף אמור לעבור במקום הזה, וגם עם כך שהשטח הוא יש לו רגישות מסוימת, עדיין הוא בוודאי פחות רגיש מאשר התחומים של הר-שוקף והחלק הנמוך יותר של נחל אורן. זהו אזור הפיתוח. גבולות הפארק מסומנים בירוק. אני רוצה לציין שגם גבולות הפיתוח, כפי שמסומנים כרגע בתמ"ן 6, וגם השטחים הנוספים

שיכולים להתווסף לעיר, לשטחים שמיועדים לפיתוח לעיר, אנחנו סבורים שהם עונים די הצורך לעשרות רבות של שנים, אם לא יותר מזה, לפיתוח של העיר. צריך לציין כמה מילים על הצפיפות הקיימת היום בעיר. אנחנו מכירים את הנושא של הקרקעות הפרטיות במגזר הדרוזי, זה גם קיים במגזר הערבי, גם חלקו קיים במגזר היהודי, קרקעות פרטיות, תל אביב וחיפה וירושלים וחדרה נבנות על אדמות פרטיות. יכולת המיצוי של הקרקע כרגע בעיר הכרמל היא נמוכה מאוד, יש צפיפות מאוד נמוכה, כשאנחנו עושים את החישובים היא בערך 1 נטו לדונם. בסך הכל זאת צפיפות בהחלט לא צפיפות עירונית וישוב שמתפתח וגד והופך להיות עיר גם יקבל לעצמו דפוסי חיים,

דובר:

אולי תפרט את הנתונים שיש לך. אתה לא מדבר מדויק, תפרט. אין נימוקים למה שאתה אומר.

מר קולדמן:

אני, רבותי, תאמינו לי שכל מה שאני אומר פה עכשיו זה גם כתוב וגם מדויק. הצפיפות נטו בפועל, אכן הצפיפויות בתוכנית הן צפיפויות גבוהות יותר, ובצפיפות העירונית הצפיפות בפועל היא צפיפות בפועל היא צפיפות נמוכה יותר. כלומר, אנחנו אומרים שלצד הטענה ששטח הר-שוקף לא מיועד ולא ייועד בעתיד לפיתוח, הרי השטחים שכן מיועדים לפיתוח ויש להם היגיון אורבני תכנוני הם בהחלט מספקים לעשרות שנים הבאות, ואנחנו סבורים שאותו אזור שדיברתי עליו זהו האזור שיצור בעצם את הרצף האורבני שאכן חסר בין שני היישובים כדי ליצור אותם ליישוב אחד, לעיר אחת שתתפקד כעיר אחת עם מרכז אחד, שאכן חסר כרגע ברמה העירונית. אי אפשר להזכיר כמה מילים כי יש כאן את הנתונים לנושא של בניה, יש כאן איזשהו מיפוי של בניה קיימת בתוך השטחים שמיועדים לפיתוח. יש כאן צבע אדום וצבע כחול. צריך לראות שגם בתחום האזור שמיועד לפיתוח ומיועד בתוכניות מאושרות יש חלקים גדולים או בניה קיימת רבה שהיא בניה ללא היתר. אני לא מדבר כרגע על בניה מחוץ לשטחים שמיועדים לבניה או תוכניות מאושרות, שגם שם כמובן קיימים בניינים, הרבה מאוד בניינים קיימים בואדי אל פש, וכפי שהבטיח לנו מהנדס העיר וראש העיר, התוכניות האלה נמצאות בדרך לוועדה המחוזית לצורך הפקדתן ואישורן, ואני מקווה שבכך חלק גדול מהבעיות שנמצאות היום בתחומים המוסכמים לבניה, ייפתרו. טוב, אני חושב שאלה, אלא אם כן יש כמה דברים שאני פשוט ויתרתי או לא הוספתי, אז אני אתן כמה מילים עוד להגר להוסיף, אבל אני רציתי לדבר באופן כללי על המגמות התכנוניות, כיצד אנחנו רואים אותן, ולמה אנחנו סבורים שבסופו של יום על הוועדה לאשר את התוכנית.

ג' רינה:

כן, יש לכם מה להוסיף, הגר?

גב' הגר:

כן, אני רציתי קצת לדבר על ההיסטוריה, פשוט מישהו פה אמר שהתוכנית, יום אחד קמה רשת, והניחה את התוכנית על השולחן. התוכנית של פארק הכרמל, 566/ג' אושרה ב-69'. ב-1982 נעשה סקר של כל הר הכרמל, כל אזור הר הכרמל שזו יחידה גיאוגרפית, זה הסקר הזה שעשתה החברה להגנת הטבע, והוא בעצם מניח את הבסיס הערכי להגדרת השטחים שראוי שיהיו גן לאומי או שמורת טבע, בלי קשר לשטח שכבר הוכרז ולשטחים מוניציפליים. זה סקר מאוד נרחב שעשה מגוון גדול מאוד של נושאים, אתם רואים, צורפו

הרבה מאוד מפות, כשבסופו של דבר הוא הוציא מפה אחת מסכמת שחילקה את כל אזור הכרמל, מחיפה עד זיכרון יעקב, לדרגות פיתוח שונות, דרגות שימור ופיתוח, יש פה 5 דרגות. האזור הזה כבר אז זוהה כבאזורים שבה רגישות הכי גבוהה, אזורים שהם ברגישות 1,2,3, והוגדר במפורש במסקנות הסופיות, שראוי לצרף אותו לפארק הכרמל ביחד עם הרבה מאוד אזורים. ואכן, רשות שמורות הטבע בזמנו התחילה, אני לא אדבר בשמם, הם יוסיפו אחר כך אם הם רוצים, התחילה אז את התהליך, ובראשית שנות ה-90 הוגשה לוועדה המחוזית תוכנית מאוד גדולה, של תוספות שטחים לפארק הכרמל, שלמעשה באה וביטאה את ההמלצות של הסקר הזה מ-82. הייתה תוכנית גדולה ומסובכת, ובאיזשהו שלב החליטו לפצל אותה לתוכניות קטנות לגופו של עניין. והחל תהליך, שאנחנו עומדים היום באמת בעשור האחרון, בתהליך של הגשת תוכניות ואישורן של שטחים שראוי על סמך סקרים שונים לצרפם לגן הלאומי, ואנחנו עומדים היום, זאת התוכנית השביעית, התוספת עם הגן הלאומי של פארק הכרמל הוא 80000 דונם. היום אנחנו עומדים כתוספת שטחים כ-23000 דונם, שזאת תוספת כמעט 30%, וזאת אחת התוכניות מכל המכלול. זו לא תוכנית שנולדה היום ויש לה היסטוריה מאוד ארוכה, וזה דבר שחשוב להדגיש אותו.

מר ניר :

אני אעשה את זה ממש בקצרה כי רוב הדברים כבר נאמרו ונכתבו, רק בנקודות. קודם כל, לגבי טענות שראש העיר דיבר עליהן בהתחלה על היעדר פיתוח ותוכניות שלא קודמו, זה לא נוגע לערר הזה, אבל אני פשוט חייב להגיד, מכיוון שאנחנו סיימנו הליך של בג"ץ, שנתיים שלמות, על העניין הזה, בג"ץ בסופו של דבר רמז בצורה עדינה מאוד לעותרים, ביניהם גם אנשים שיושבים פה בשולחן הזה שכדאי שירדו מהטענות האלה, בסופו של דבר העתירה נמשכה. אם ירצו, אני מוכן להעביר בשמחה את התגובה שאנחנו הגשנו לבג"ץ, מפורטת ביותר, כל הטענות לגבי היעדר תכנון של המגזר הדרוזי, אבל מה שאני חושש, אני יודע את העובדות, אני חושב שחלק מהאנשים שיושבים פה פשוט לא מכירים את זה. כל הטענות האלה, בית המשפט העליון הציע בעדינות לעוררים לרדת מהם, הבג"ץ בסופו של דבר נמשך. עכשיו, לעניין שלנו, אדוני, אני מאוד מבקש שתקשיב לי כי אני באמת רוצה שהדברים שאני אומר, האנשים שיושבים פה שאני מאוד מכבד אותם יקשיבו, כי חלק מהעובדות אני חושב שאתם לא יודעים. קודם כל, בתוכנית הזאת של 4000 דונם יש 0% הפקעה. יש פה כוונה, וועדה מחוזית קבעה בתוכנית שכל קרקע שהיא מעובדת חקלאית תוכל להמשיך להיות מעובדת חקלאית. יש פה, ההחלטה של הוועדה המחוזית, החליטו לבדוק וראו שיש פה חשיבות רבה מאוד מבחינה נופית וסביבתית, בדקו, הסתכלו, עשו סקרים, ראו דברים, אנשים מומחים, לא אני, אנשים שמבינים ראו ועשו סקרים והגיעו למסקנה שמדובר בשטח חשוב ביותר. ניסו להתחשב ככל האפשר, בשטחים מסוימים החליטו להכריז עליהם כשטח חקלאי מיוחד, מקום שאמרו שאין צורך אולי גן לאומי, יש פה ניסיון להתחשב ככל האפשר. אבל מצד שני יש פה גם אינטרס ציבורי. רגע, אני רוצה עוד משפט אחד אחרון. אני רק מזכיר את המצב התכנוני הקיים, כי התוכנית הזאת לא מגיעה מהשמיים. המצב הקיים הוא אזור חקלאי. זה המצב הקיים על פי התוכניות המאושרות, זה המצב הקיים על פי תוכניות המתאר המחוזיות, זה המצב הקיים על פי תוכניות המתאר הארציות, השטח הזה הוא שטח פתוח, שטח חקלאי, וככה גם צריך להתייחס אל התוכנית הזאת. היא לא מתחילה מנקודת מוצא, כמו שחלק מהאנשים תיארו אותה בהתחלה, נקודת מוצא של שטחים פתוחים ושטחים חקלאיים.

גב' רינה :

טוב, תודה. טוב, רבותי, אנחנו לא שמענו את כל המשיבים, רבותי. אנחנו מזמינים אתכם ל-12 לחודש, ליוני, אני מזמינה אתכם ל-12/6 בשעה 12:00, אנחנו נשמע את רשות הגנים ואת התגובה, את הקק"ל ואת התגובה של העוררים, ואני כבר עכשיו אומרת לכם, אתם לא תטענו את כל הטענות מחדש.

הישיבה נעולה